

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, PUCCINJEVA ULICA 5 — TELEFON: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26 — Izhaja vsak dan opoldne — Mesečna naročnina 11.— Kr.
IZKLUČNO ZASTOPSTVO za oglaševanje iz Italije in inozemstva ima
UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO
Računi pri poštne čekovnem zavodu:
Ljubljana Štev. 10-351
CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed
estera: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO.

Un convoglio nemico attaccato

**Un piroscampo affondato — Obietivi navali nemici colpiti
8 apparecchi nemici distrutti**

Il Quartiere Generale delle Forze Armate comunica:

Nel Mediterraneo occidentale un nostro sommergibile comandato dal tenente di vascello Luigi Andreotti da La Spezia ha effettuato un duplice ardito attacco in superficie contro un convoglio fortemente scortato colpendo due piroscampi da circa 10.000 tonnellate di cui uno risulta affondato.

L'arma aerea germanica attaccava obiettivi navali nelle acque di Pantelleria col-

pendo con bombe un mezzo da sbarco e sei navi trasporto di medio tonnellaggio.

L'aviazione avversaria che ha agito ieri su Castelvetro perdeva sei apparecchi dei quali tre su Pantelleria e uno su Capo Spartivento in combattimento, uno nella zona di Castelvetro ad opera delle artiglierie contraeree, uno precipitava in fiamme nei dintorni di Marsala.

Velivoli britannici hanno mitragliato motorvettori greci nei pressi delle isole Jonio: Impegnati dalla caccia tedesca due Bristol Blenheim venivano abbattuti.

Sovražni konvoj napaden

**En parnik potopljen — Sovražni pomorski cilji zadeti —
8 sovražnih letal sestreljenih**

Glavni stan italijanskih Oboroženih sil je objavil 15. junija naslednje 1116. vojno poročilo:

V zapadnem Sredozemlju je naša podmornica pod poveljstvom poročnika bojnega broda Luigija Andreottija iz Spezie izvršila dvojni drzni napad na površini na konvoj v močnem spremstvu ter zadela dva parnika s približno 10.000 tonami, izmed katerih je bil eden potopljen.

Nemški letalstvo je napadlo pomorske cilje v vodah pri Pantelleriji ter je z bombami zadelo neko izkrcavalno ladjo in šest

prevoznih ladij srednje tonaže.

Sovražno letalstvo, ki se je včeraj udeleževalo nad Castelvetro, je izgubilo 6 letal, izmed teh tri nad Pantellerijo in eno nad rtič Spartivento v boju, eno na področju Castelvetro pod strehi protiletalskega topništva, eno pa se je v plamenih zrušilo v okolici Marsale.

Britanska letala so s strojnimi obsestreljevala grške motorne jadralce v bližini Jonskih otokov. Nemški lovci so prestregli dve letali tipa »Bristol Blenheim« in jih sestrelili.

Krajevni napadi na vzhodu

**Vsi sovjetski napadi so se izjalovili — Hude anglosaške
letalske izgube**

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 15. jun. Vrhovno poveljstvo nemške vojske je objavilo danes naslednje poročilo:

Severno od Kubana in na področju pri Bjelovu so se izjalovili krajevni napadi sovražnika.

Na morju pri Pantelleriji so brza bojna letala dosegla bombe zadetke na sedmih prevoznih ladijah srednje velikosti. Nemška težka bojna letala so bombardirala preteklo noč pristanišče naprave v Boni.

Pri oboroženih izvidniških poletih nad Atlantikom so nemška bojna letala hudo poškodovala pred portugalsko obalo neko trgovsko ladjo ter sestrelila v letalskih bojih štiri sovražna letala.

Angelski bombniki so prileteli preteklo noč nad zapadno nemško ozemlje. Zaradi bombnih zadetkov v stanovanjskih predelih, ki so povzročili znatna razdejavanja, je imelo predvsem prebivalstvo mesta Oberhausen izgube. Doslej so ugotovili sestrelitev 20 bombnikov.

V noči na 15. junija je letalstvo napadlo z bombami težkega kalibra posamezne cilje na področju Londona in v vzhodni Angliji.

Pri večerjavi javljenem napadu sovražnega letalskega oddelka na nemški konvoj so se uspešno sestrelile po zaključnih poročilih povsili na skupno 8 bombnikov in torpednih letal. Ena lastna enota, čije posadko po je bilo po večini mogoče rešiti, se je potopila.

Finsko vojno poročilo

Helsinki, 15. jun. s. Finsko vojno poročilo javlja:

V zadnjih 24 urah so finske čete na fronti Karelijske ožine zavrnile napade majh-

nih rdečih oddelkov, ki so utrpele izgube. Na dveh točkah fronte ob Aunusu so bili odbiti napadi sovjetskih oddelkov. V srednjem odseku te fronte je finski napadalen oddelk vdrl v rdeče črte in uničil eno utrbo ter številne vojske. Finska protiletalska obramba je sestrelila eno sovjetsko bojno letalo.

Spomenik padlim borcem „Sinje divizije“

Madrid, 15. jun. s. V Madridu bodo postavili spomenik padlim slavne sinje divizije. Danes je bila otvorjena razstava načrtov in osnutkov za spomenik.

San Sebastian, 15. jun. s. V San Sebastianu je prišlo 230 ranjenec »sinje divizije«, katere so zastopniki oblasti s prebivalstvom toplo sprejeli. Ranjenci so nadaljevali pot v Burgos in Valladolid.

Spominska svečanost za letonske mučence

Berlin, 15. jun. s. V vseh baltskih državah so se včeraj spomnili neštevilnih mučencev, ki so bili v dobi boljševiške oblasti umorjeni ali deportirani. Na Letonkem, kjer znaša število žrtev 36.000, med njimi 1.297 otrok in 2.297 žensk, ki -- bile deportirane v Sibirijo, so se teh žrtev spomnili s prireditvijo v Rigi ob navzočnosti generalnega komisarja za Letonko in z govorom generalnega direktorja notranjega ministrstva. V vseh cehval v Revalu so darovali maše. Odkrita je bila tudi spominska plošča, ki spominja na žrtve tisočev estonskih državljancev, o katerih usodi ni doslej ničesar znanega.

Letalska vojna na zapadu

Berlin, 15. jun. s. Preteklo noč so angleški bombniki, kakor se doznava iz vojaškega vira, odvrli rušine in zažigalne bombe na stanovanjske okrajne mest v zapadni Nemčiji. Posebno hude izgube so bile med prebivalstvom in škoda znatnega obsega je nastala na stanovanjskih hišah zlasti v mestu Oberhausen. Nočni lovci in protiletalsko topništvo so sestrelili po dosedanjih vesteh 20 večmotornih sovražnih bombnikov.

Iz istega vira se doznava, da je nemško letalstvo preteklo noč napadlo posamezne objekte vojnega pomena na periferiji Londona in v vzhodni Angliji. Velika količina bomb največjega kalibra je bila odvržena na objekte.

Na oboroženem izvidniškem poletu nad Atlantikom so bojna letala hudo poškodovala neko sovražno trgovsko ladjo, ki je pripadala konvoju, plovecem pred portugalsko obalo. V ostrih letalskih dvobojih s spremljevalnimi lovci so bila sestreljena štiri sovražna letala.

Kodanj, 15. jun. s. Ameriška letala so letela nad južno Jytlandijo in nad bližnji-

mi otoki, ne da bi metala bombe. Protiletalske baterije so sestrelile 3 letala.

Bombe na Plymouth

Berlin, 13. jun. s. Napad težkih nemških bombnikov na Plymouth, ki ga označuje današnje nemško vojno poročilo, je bil izvršen v ugodnih vremenskih okoliščinah. Pregled je bil dober, brez posebnih težav so nemški piloti lahko našli svoje cilje in po končani akciji tudi s prostim očesom lahko opazovali škodo, ki je nastala na važnih sovražnikovih napravah. Številne rušine in zažigalne bombe so zadale ladje, delnice in pristaniške naprave, kjer je na mnogih krajih začelo goriti.

Protiletalske vaje v Madridu

Madrid, 15. jun. s. Ob prisotnosti vojaških oblasti so bile včeraj vaje za protiletalsko pasivno obrambo in nujno pomoč civilnemu prebivalstvu. Večala se je posebná brigada Rdečega križa in gasilci iz Madrida. Vežbe so zadovoljivo uspele.

in zunanega sovražnika. Življenje maršala se istoveti z življenjem naroda in njegovega stremljenja.

Bukarešta, 15. jun. s. Nadaljujoč inspekcijo rumunskih čet na vzhodni fronti, je maršal Antonescu prebil tudi svoj rojstni dan med planinskimi lovci, ki se borijo, kakor znano, v protiboljševiški vojni in ki so se izkazali za najboljši med junaški rumunskimi vojniki. Današnji dan je konduktor prebil na inspekciji hrabrih edinc pod poveljstvom polkovnika Carliana, edinic, ki so bile zmagovite pri Dakanu, Narčiku in Alagirju. Po izročiti odklanjvanj oficirjem in vojakom te edince je maršal Antonescu vsem izročil pozdrav naroda.

Vladar v Livornu

Livorno, 15. jun. s. Davi je nenadoma prispel semkaj Nj. Vel. Kralj in Cesar. Vzvišeni vladar je ob spremstvu župana obiskal kraje, ki so bili prizadeti ob letalskih napadih.

Spominu junaka

Rim, 15. jun. s. Danes poteka tretje leto silovite in ostre borbe, ki se je razvnela pet dni po pričetku vojne pri Sidi Omarju, ko je polkovnik Lorenzo D'Avanzo iz Grosseta Val Fortore (Foggia), borec se z nadčloveškim junaštvom proti premočnim silam, našel slavno smrt. Ob spominu na tega čudovitega oficirja in njegovo svetlo junaštvo je treba izraziti občudovanje in hvaležnost. Z 27 leti je bil major in poveljnik libijske divizije, ko se je pričela sedanja vojna in slavno je padel na dan pred imenovanjem za generala. V mirni dobi je opravil razne vojaške študije, bil je spreten organizator, vnet vzpodbujevalec, ostroumen izvrševalec važnih poslanstev v domovini in v inozemstvu. V vojni se je pokazal s svojimi naglimi skicami v drznih akcijah neustrašen in vever sprično nevarnosti. O tem pričajo rane, ki jih je dobil v borbi in obrazložitve za odklikovanje z bronasto in srebrno kolajno, ki mu je bila podeljena v prvi svetovni vojni, ter še bolj svečano obrazložitve za odklikovanje z zlato kolajno. To najvišje odklikovanje je posvetilo energično drznost, s katero je vodil borbe 16. junija 1940 na čelu pešice junakov proti premočnemu sovražniku, ko ni opustil neenake borbe in se je raje z železno odločnostjo naprej boril, zoperstavljajoč zasledujočemu sovražniku drzno junaštvo njegovega neustrašnega srca, dokler ni padel na bojišču in se hrabro žrtvoval za veličino domovine.

Sprememba v Velikem fašističnem svetu

Rim, 15. jun. s. Uradni list objavlja Kraljevi dekret, s katerim fašist Aldo Vidussoni ostavlja položaj člana Velikega fašističnega sveta. Fašistu Carlu Scorzi je priznana svojstvo člana Velikega fašističnega sveta zaradi funkcij tajnika PNF in ministra državnega tajnika za dobo trajanja teh funkcij.

Sestanek komisije za zunanje zadeve

Rim, 15. jun. s. Pod predsedništvom senatorja Salate in ob navzočnosti državnih podtajnikov zunanega in finančnega ministrstva se je sestala komisija za zunanje zadeve, za trgovinsko izmenjavo in za carinsko zakonodajo. Senator Salata se je zavaljal predsedniku senata za imenovanje in je prisrčno pozdravil člane komisije. Nato je naslovil udan pozdrav Duceju, šefu vlade in zunanjemu ministru, proseč državnega tajnika Bastianinija, ki tako vredno pomaga Duceju v vodstvu ministrstva, naj bo tolnač čustev vse komisije. Nato je dvignil misel k Nj. Vel. Kralju in Cesarju, simbolu in jamstvu edinstva in bodočnosti Italije. (Živahno odobravanje.) Komisija je nato razpravljala in odobrila dva zakonska osnutka, tičoč se izvedbe gospodarskih učinkov preselitve tujerodcev in nemških državljancev iz Italije v Nemčijo, in porazdelitve bremen iz odškodnin tujerodcem in nemškim državljancem, ki se izselijo v Nemčijo. Razprave so se udeležili predsednik, državni tajnik zunanega ministrstva ter poročevalca Giuseppe Gentile in Pittacco.

Novi podpredsednik poljedelske konfederacije

Rim, 15. jun. s. S Kraljevim dekretom je nacionalni svetnik dr. Pietro Giusti imenovan za podpredsednika fašistične konfederacije poljedelcev.

Izboljšanje cestnega omrežja

Rim, 15. jun. s. Pod predsedstvom ministra za javna dela se je sestel upravni svet AASS, ki je proučil in odobril številne načrte za izboljšanje in vzdrževanje državnega cestnega omrežja.

Moskovske fantazije

Rim, 12. jun. s. Da si človek lahko predstavlja fantazije agencije Tass, zadostna objava naslednjega obvestila sovjetske agencije, katerega je baje dobila iz Carigrada:

Po vesteh iz Jugoslavije je morala italijanski zasedbeni čet še vedno nizka. Italijanski oficirji pravijo odkrito: Moramo izginiti od tu, dokler smo še živi. Pogosti so primeri, da oficirji ne izvedejo nalog, ki se nanašajo na določene objekte. Številno samomorov med italijanskimi oficirji je zelo naraslo. V mesecu maju je izvršilo samomor v Spalatu 8 oficirjev.

Slaba žetev v Ameriki

Lizbona, 12. jun. s. Ameriško ministrstvo za poljedelstvo je sporočilo, da so izgledi za prihodnjo žetev katastrofalni. Tako slebe žetve že tri leta ni bilo v izgledu. Poročilo dodaja, da bo količina žita v letošnjem letu mnogo manjša, kakor si je vlada obetala.

Smrtna nesreča brazilskega admirala

Buenos Aires, 14. jun. s. Na potovanju se je smrtno ponesrečil viceadmiral Jose Castro e Silva, bivši šef glavnega stana brazilske mornarice.

Naročite se na romane DOBRE KNJIGE

Ukrepi za povečanje varnosti države

**Krajevni dekret o obvezni prijavi dejstev, tičočih se
varnosti države**

Rim, 15. jun. s. Uradni list objavlja Kraljevi zakonski dekret od 12. aprila 1943 št. 469, ki stopi v veljavo z jutrišnjim dnem in ki določa obvezo prijave dejstev, tičočih se varnosti države.

Člen 1. Kdor ve o navzočnosti na ozemlju države ene ali več oseb, ki pripadajo sovražnim oboroženim silam ali so agenti sovražnika, ali pa vedo o izvršitvi ali pripravljanju sabotažnih dejanj na ladjah, letališčih, vlakih, cestah, podjetjih, skladiščih ali drugih vojaških napravah in napravah, ki se na splošno tičejo vojaške obrambe in učinkovitosti naroda v vojni, pa tega takoj ne prijavi vojaškim oblastem ali oblastem javne varnosti, se kaznuje, če primer ne tvori hujšega zločina, z ječo do 5 let.

Člen 2. Izven primerov predvidenih v členu 62 vojnega vojaškega kazenskega zakonika, se kaznuje z ječo o 1 enega do 10 let, kdor utemeljeno sumi glede na okoliščine časa in kraja ali glede na druge okoliščine, da ena ali več oseb pripada sovražnim oboroženim silam, ali da so te osebe agenti sovražnika, pa jim da ali preskrbi zatočišče, pomoč ali obvestila.

Člen 3. Izven primera, predvidenega v prejšnjem členu, se kaznuje z zaporom do treh let, kdor utemeljeno lahko sumi glede na okoliščine časa in kraja ali glede na druge okoliščine, da ena ali več oseb na državnem ozemlju pripada sovražnim oboroženim silam ali na splošno agentom sovražnika, pa tega takoj ne prijavi vojaškim oblastem ali oblastem javne varnosti.

Odmev sklepov Stranke

**Mednarodni tisk vidi v njih neizpodbiten dokaz odločnosti
za najskrajnejši odpor italijanskega naroda**

Berlin, 15. jun. s. Besedilo poslanice tajnika Stranke Duceju so večerni listi dodali dolge komentarje, zatrjujoč, da predstavlja poslanica izraz najvišjih čustev, ki prevečajo ves italijanski narod. Cim huiša je ura, tembolj se italijanski narod kaže odločen za vztrajanje za borbo do končne zmage. Lojalnost in fašistična odločnost, piše »Deutsche Allgemeine Zeitung«, sta se te dni ne samo v besedah, temveč tudi v dejanjih izkazala. Pod tem vidikom se presoja program devetih točk direktorja PNF kakor tudi vse mere, ki bodo s tem v zvezi podvzete. Med tem ko je sovražnik govoril bedasto o oslavitvi italijanske notranje fronte, se zdaj jasno kaže oboje volje do borbe. Med tem ko je nasprotnik pokazal, da računa na zlom notranje italijanske fronte, se zdaj manifestira najbolj odločno osredotočenje vseh sil. Tudi v tem pogledu bo trdovratno primerjanje preteklosti s sedanostjo neizbežno imelo najbolj žalostne posledice za Angleže in Američane. Nova Italija se je rodila v borbi in v borbi je prekalila svoje udre. Italijanski narod pozna kategorični imperativ ure ter bo nudil najvišji dokaz o silah, s katerimi razpolaga v borbi za svoj obstoj in za osvojitve primerne mesta na svetu.

Berliner Börsen Zeitung piše, da je zadržanje Italije v vsem vredno najlepših izročil njene zgodovine. Njen afriški imperij, piše list, je zasedel sovražnik, njene mlade borbene sile so utrpele boleče izgube, njeno prebivalstvo je izpostavljeno sistematičnim letalskim napadom angloamerških gansterjev, vojna se je približala njenim obalom, toda Italija drži trdneje kot kdaj meč v svojih rokah. Spričo bedaste pričakovanja sovražnika stoji danes poziv »Verovati, poslušati, ubogati, boriti se«, povelje fašizma, ter »Zmagali bomo«, ponosen bojni krik 45 milijonov Italijanov. Zadržanje italijanskega vojska na bojišču in italijanskega civilnega prebivalstva v bombardiranih mestih kaže, da je ves narod brez izjeme odločen boriti se do končne zmage. Mi smo ponosni na te tovariše, s katerimi se čutimo bolj povezane kot kdaj prej. Skupaj prenašamo danes, za-

ključuje list, žrtve boja, skupno bosta oba naroda pobrala sudove zmage, za katero jamči vojska in moralna sila Osi.

Budimpešta, 15. jun. s. Poslanica direktorja PNF, ki jo je tajnik Stranke izročil Duceju, je obirno odmevala v tukašnjem tisku, ki je poslanico objavil z velikim poudarkom in podčrtal njeni veliki pomen v italijanske vojne namene. Poluradni »Budapesti Ertesito« piše v uredniškem članku: Sklepi direktorja PNF, ki pomenijo v bistvu totalno mobilizacijo države, so bili sprejeti v madžarski javnosti z velikim zanimanjem. Manifestacija direktorja PNF je neizpodbitni dokaz, da je italijanski narod odločen vztrajati do kraja in se boriti za življenjske pravice Italije s čisto dokazanim junaštvom. Vse madžarsko javno mnenje občuduje prijateljski italijanski narod zaradi njegovega neupogljivega zadržanja ter sledi z globoko simpatijo in vero borbi Italije v tem izrednem zgodovinskem trenutku.

Kodanj, 15. jun. s. Krajevni tisk objavlja z velikim poudarkom poslanico direktorja PNF Duceju opozarjajoč na energično kampanjo Stranke proti spekulaciji in črni borzi. Listi podčrtavajo nadalje neupogljivo namero Italije po ojačenju poljedelske in industrijske proizvodnje. Opozarjajo tudi na napore italijanskega naroda za doseg zmage, ki naj da Evropi nov red.

Madrid, 15. jun. s. Ponosna poslanica tajnika Stranke Duceju, je mogočno odmevala v tukašnjem tisku. Listi objavljajo z velikimi naslovi besedilo poslanice, v kateri je poudarjena odločna volja italijanskega naroda po borbi do zmage.

Londonske bedastoče

Rim, 15. jun. s. Angleški listi še naprej ustvarjajo fantazije, da bi preslepili angleško javnost glede resničnega razpoloženja italijanskega naroda. »Daily Mirror« je dodal tale biser neprimerljivi zbirki bedastosti, ki jih objavlja anglosaški tisk.

Mussolini je sklical veliki fašistični svet, tako lahko rečemo, k stalnemu tajnemu zasedanju. Pravijo, da skuša obupno izdelati obrambne ukrepe ob 11. uri, da bi pomiril zastrašene Italijane.

Premoč Japoncev na Pacifiku Priznanje bivšega angleškega vojnega ministra

Buenos Aires, 15. jun. s. Vojna na Pacifiku bo zelo počasna, poudarja bivši angleški vojni minister Hore Belisha v listu »Razon«. Glede letalske in pomorske vojne, nadaljuje minister, je treba upoštevati, da je Japonska danes močnejša kakor ob pričetku vojne. Področja, ki jih je Japonska osvojila, so neizmerno ojačila njen vojni potencial ter dobavljajo zaradi protivojnega sodelovanja domačega prebivalstva vedno več surovin. Številne ladje, katerih so se Japonci v azijskih pristaniščih polasili, kakor tudi številne popravljene ladje in zgrajene na Javi in Filipinih, pomnožujejo japonsko silo. Hore Belisha poudarja, da so Japonci brez dvoma močnejši v borbah, ki potekajo v džungli in da so odpornejši v tropiki vojni. Glede vojne na Pacifiku je potrebno, da se predvsem ojači letalski potencial zaveznikov. Za zdaj pa je položaj na strateških letalskih oporiščih v Aziji zelo žalosten. Za odločen napad bi bilo preveliko potrebno, da se po dolgih in hudih borbah najprvo zavzamejo izgojena letalska oporišča v Aziji.

Letalski boji

Tokio, 14. jun. s. Japonski glavni stan objavlja: Velik oddelke japonskega pomorskega letalstva je znova poletel na otočje Russel v Salomonski skupini in je v mnogogostevnih letalskih dvobojih sestrelilo 103 sovražnih letal. Japonci so pri tem izgubili le 5 svojih letal.

Izpopolnitev prometa med Japonsko in Siamom

Bangkok, 12. jun. s. Tu je bil podpisan dogovor med Japonsko in Tajsko glede poenotenja prometnih sredstev v medsebojno korist. Na temelju tega sporazuma se je začel brzojavni promet med Japonsko in Tajsko in zasedenimi pokraji-

nami v japonskih znakih. Ob tej priliki sta ministra za promet Japonske in Tajske izmenjala prisrčne poslanice.

Velik uspeh japonske protiletalske obrambe

Tokio, 10. jun. s. Japonski glavni stan objavlja: V razdobju med 1. marcem in 31. majem so protiletalske baterije japonskih kopinskih in pomorskih sil na južnem področju sestrelile 249 letal, močno poškodovale pa nadaljnjih 32.

Odkritja Litvinova

o boljševiških načrtih

Stockholm, 12. jun. s. Litvinov je na svojem potovanju v Moskvo na banketu v Tcheranu odkril nekatere načrte Sovjetske zveze za delitev Evrope. Po Litvinovu je dala Sovjetska zveza razumeti Angliji in Ameriki, da bi sprejela ureditev Balkana, ki bi omogočila ustanovitev nove države, obsegaajoč katoliško prebivalstvo bivše Jugoslavije, Dalmacije, Slavonije in Hrvaške ter polotoka Istre s pristaniščem Trieste. Ta nova država bi morala nadati imeti svoboden izhod v nekem pristanišču na Egejskem morju. Ta ureditev bi omogočala kontrolo nad Rumunijo in Bolgarijo in bi zadostila želji Moskve po izhodu na Adriatsko in Egejsko morje. S temi izjavi se potrjujejo namere Stalina, da hoče imeti hegemonistični položaj na Balkanu, ki bi prešel v vplivnost področje Sovjetske zveze. (»Piccolo«.)

Pomanjkanje mleka v New Yorku

Buenos Aires, 12. jun. s. New York, je zaradi pomanjkanja kuriva in delne stavke mlekarjev ostal popolnoma brez mleka. Tudi obsežne okoliščine pokrajine so v enakem položaju. Ogromne množine mleka so izgubljene ali so bile izlize v reke, ker se niso moge dostaviti.

Zakaj je junij tako deževen

Ljubljana ima dve deževni dobi — oktobrsko in junijsko

Vreme se še vedno zelo hitro spreminja. V ponedeljek se je že zdelo, da se je vreme končno ustalilo, ter da se bodo začeli vrstiti topli poletni dnevi. Vzhodnik je očistil ozračje, da je nebo bilo zopet vabljivo sinje kakor prejšnje mesece. Gore so bile v modrem čaru kakor navadno, ko se obeta lepo vreme. Kljub temu se je vreme začelo spreminjati že v ponedeljek popoldne. Zopet je začel pihati jug. Ponoči se je že močno pooblačilo, tako da je bilo včeraj zjutraj nezanesljivo, ali nam bo nebo še prizanašalo. Popoldne nam je bilo res še prizanašeno z dežjem, a kmalu po dvanajsti so se začele vrstiti kratke plohe. Popoldne so se zbirali čedalje gostejši ter težji oblaki in čim se je znočilo, je začelo liti kakor pri nas lije je junija in oktobra.

V zadnjih letih so ljudje že pozabili, da je junij pri nas drugi najbolj deževen mesec (za oktobrom). Lani se nismo mogli pritoževati nad deževjem junija in ne oktobra. Toda lanskega leta ni bilo normalno. Deževje junija in oktobra je ena glavnih značilnosti ljubljanskega podnebja v normalnih letih. Naši vremenslovci so nas že večkrat opozorili na značilnosti ljubljanskega podnebja in pri tem so nam povedali, da je Ljubljana na prehodnem ozemlju, kamor sega jesensko deževje južne Evrope in severne Afrike in poletno deževje osrednje kontinentalne Evrope. Tako prejemamo »blagoslov« obeh podnebnih pasov. Zanimivo je, da dobivamo junija povprečno prav toliko dežja kakor junij. Povpreček padavin znaša oktobra 158 mm, junija pa 152 mm. Septembra je povprečno mnogo manj dežja kakor oktobra, povpreček znaša 138 mm, torej 20 mm (20 litrov na kvadratni meter) manj. Tudi november je mnogo bolj suh kakor oktober; povprečje padavin znaša 117 mm. Tretji mesec po količini padavin je avgust, tako da torej pri nas najbolj dežuje jeseni

oktobra spomladi in poleti pa junija in avgusta. Povprečje padavin je pa računano na daljšo dobo, tako da ne smemo sklepati, češ, saj ne drži, da bi bil junij tako deževen, če je v posameznih letih ta mesec suh.

Letos bo povprečje junijskih padavin precej preseženo. Doslej junijsko deževje ni še mnogo škodovalo, že zaradi tega, ker je bilo prejšnje mesece zelo suho vreme. Zdar pa junijski nalivi že marsikoga skrbe. Predvsem dež najbolj ovira košnjo in sušenje. Vreme tudi ni ugodno, da bi zorela žita, ki so marsikje polegla in bodo začela gniti. Tudi za druge pridejke je bilo že preveč dežja. Pritožujemo se celo obdelovalci vrtov. Poleg nam je visoki grah. Tu in tam na vrtovih že stoji voda, zemlja je ne more več vsrkavati. Pridelovalci krompirja so se začeli bati, da bo krompir zaradi tako obilne moče gnil, kajti voda zastaja v razglinjenih na njivah. Znan je kmečki rek, da moča vzame tri četrtine pridelka med tem ko zaradi suše pridelajo le četrtino manj.

Vendar nam zdaj še ni treba obupavati. V splošnem kažejo pridelki dobro. Doslej je vse lepo ter naglo raslo, bolje kakor lani. Obeta se tudi bolj zgodnja in ne vsaj slabša letina. Celo sadja ne bo mnogo manj kakor lani. Junijsko deževje, kakršno je letos, sicer lahko škoduje, posebno žitom, ki tem bolj polegajo letos, ker so bila visoka, toda vsaj julija se vreme temeljito spremeni in nastopi poletna vročina. Zemlja bo poslej dobro namočena, tako da bo poletna vročina le pripomogla uspešni rasti. Če nastopi huda vročina s sušo že junija, je julija navadno že presušeno. Poletna suša škoduje okopanim in zlasti fižolu. — Kdaj bo pa nastopila letos temeljita sprememba ter se bo vreme zopet ustalilo delj časa, seveda ni mogoče napovedovati. Smemo pa upati, da bo junijskih nalivov kmalu konec, ker so se letos začeli precej zgodaj.

Kazni zaradi prestopkov proti prehranbenim predpisom v Ljubljani

Ljubljana, 16. junija. Kraljeva kvestura v Ljubljani je od 1. do 31. maja t. l. izrekala zaradi prestopkov proti prehranbenim predpisom in zaradi nelojalne spekulacije naslednje kazni:

zaradi povišanja cen: Maks Sever, trgovec, Ariella Rea 5, 2000 lir globe; Angela Kastelic, gospodinja, Sušica 10, 500 lir globe; Franc Suštar, trgovec, Dolenjska cesta 12, 2000 lir globe; Alojz Dolničar, gostilničar, Gradišče 13, 500 lir globe; Ciril Kregar, trgovec, Medvedova 8, 2000 lir globe; Marija Kahne, gostilničarka, Medvedova 8, 1000 lir globe in 10 dni zapore obrata; Vincenc Zelaznik, poslovođa »Konzumne zadruge«, Janševa 7, 1000 lir globe; Ivan Božič, trgovec, Grubarjevo nabrežje 18, 1000 lir globe in 10 dni zapore obrata; Terezija Velkavrh, gostilničarka, Židovska steza 4, 1500 lir globe in 15 dni zapore obrata; Alojzija Junker, prodajalka, Mala čolnarska 3, 500 lir globe; Anton Kovačič, lastnik mlekarne, Celovška 69, 500 lir globe; Marija Hotko, prodajalka, Mandeljeva 7, 500 lir globe in 10 dni zapore obrata; Helena Pečovnik, prodajalka, Mandeljeva 7, 500 lir globe; Terezija Orel, trgovka, Galjevska 174, 500 lir globe; Marija Kramar, prodajalka, Nove Jarše 9, 300 lir globe; Ivana Planinšek, gospodinja, Mandeljeva 15, 500 lir globe; Agneza Znidaršič, služkinja, Kopalska 8, 500 lir globe; Marija Sogor, gostilničarka, Društvena 34, 1500 lir globe; Marjan Glavnik, trgovec, Pogačarjev trg 1, 1000 lir globe; Franciška Kern, gospodinja, Samova 4, 500 lir globe in 8 dni zapore obrata; Jurij Culiberk, trgovec, Kolodvorska 34, 1500 lir globe; Ana Zajc, prodajalka, Krakovska 3, 500 lir globe in 10 dni zapore obrata; Marija Čemažar, gospodinja, Mandeljeva 4, 500 lir globe; Ivana Breskvar, gospodinja, Mandeljeva 3, 500 lir globe; Alojzija Čizman, gospodinja, Veliki Stradon 12, 500 lir globe; Uršula Goli, gospodinja, Trnovska 1, 500 lir globe; Marija Goršič, gospodinja, Mivka 2, 300 lir globe; Marija Klaužar, gospodinja, Zbašnikova 12, 500 lir globe; Marija Stresen, trgovka, Trnovska 8, 500 lir globe; Marija Gros, gospodinja, Milčinskega 69, 500 lir globe; Ivana Vehar, gospodinja, Gradaška 12, 500 lir globe; Ivana Novak, gospodinja, Zaloška 175, 500 lir globe.

Zaradi zlorab pri prevozu suhe svinjine, moke, klobas in slanice: Ivana Nadrah, gospodinja, Mali Gaber, 500 lir globe; Franciška Stopar, kmetica, Male Dole 2, 500 lir globe; Franciška Kastelic, kmetica, Male Dole 4, 500 lir globe; Ana Vidic, gospodinja, Kompolje 5, 100 lir globe; Franciška Bregar, gospodinja, Male Kompolje 4, 500 lir globe; Peter Šimic, trgovski zastopnik, Železnikarjeva 6, 500 lir globe; Lucija Jeločnik, gospodinja, Dolenjska 13, 500 lir globe; Agneza Novak, gospodinja, Frankopanska 11, 500 lir globe; Marija Stepec, šivilja, Celovška 37, 500 lir globe.

zaradi nakupa mesa na črni borzi in priprave mesa na prepovedan dan: Anton Novak, gostilničar, Litijska 1, 2000 lir globe in 20 dni zapore obrata; zaradi nakupa in prodaje govedine in svinjine prepovedanega izvora po povišanih cenah: Marija Habjan, gostilničarka, Celovška 41, 3000 lir globe in 30 dni zapore obrata; zaradi zlorabe prevoza svinjine: Anton Ceglar, železničar, Gabrje 15, 500 lir globe; Anton Ziberna, železničar, Vodnikova 10, 500 lir globe;

zaradi prepovedanega nakupa mesa in mleka: Leopold Polajnar, zasebnik, Sv. Petra cesta 2, je bil ovaden vojaškemu sodišču;

zaradi zlorabe prevoza govedine: Karl Krušič, delavec, Vicollo Castagnolo 69, 500 lir globe;

zaradi opustitve prijave nakupa prašiča: Albina Pirš, gospodinja, Šišenska 20, 500 lir globe;

zaradi opustitve prijave nakupa prašiča in zaradi skrivnega zakola: Jospina Skale, gospodinja, Pohlina 13, 1000 lir globe; Josin Zorko, mesar, Trnovska 13, 1000 lir globe;

zaradi kopicenja jabolk: Agneza Stular, trgovka, Ciril-Metodova 37a, je bila ovaden vojaškemu sodišču;

zaradi opustitve prijave živila, dr. Karl Zajc, namočeneč, 7. 2000 lir globe;

kaznice, med obedom po določenih cenah: Julij Guštin, poslovođa restavracije »Slamič«, Ariella Rea 6, 1000 lir globe;

zaradi izročitve odrezkov živilske nakaznice za dobavo določenih količin kruha vnaprej: Franc Kranjc, pek, Na Peči 32, 1000 lir globe in 10 dni zapore obrata; Vera Murgelj, uradnica, Janeževa 12, 300 lir globe;

zaradi nakupa racioniranih živil brez živilske nakaznice: Milan Paravanja, učenc ljudske šole, Nemška 28 je bil ovaden okrajnemu civilnemu komisariatu v Kočevju;

zaradi prodaje racioniranih živil brez odvzema odrezkov živilske nakaznice: Franciška Kušar, trgovka, Vodnikova 238 je bila prijavljena vojaškemu sodišču;

zaradi prodaje racioniranih živil z odvzemen odrezkom živilske nakaznice, ki jih je izdala druga občina: Franc Ažman, trgovec, Tržaška 146, 500 lir globe;

zaradi npriljave žitne moke: Filip Sibeni, tovarnar, Rožna dolina X/2, 1000 lir globe;

zaradi prodaje vina po povišanih cenah in brez predpisane fakture: Anton Puntar, trgovec, Logatec, je bil prijavljen okrajnemu civilnemu komisariatu v Ljubljani;

zaradi razprodaje oblačilnih predmetov: Ferdinand Ambrožič, poslovođa trgovine, Verstovškova 22, 500 lir globe in 60 dni zapore obrata; Drago Mavko, natak, Kolodvorska 18, 2000 lir globe in 30 dni zapora;

zaradi opustitve prijave čevljev in prodaje čevljev brez osebne izkaznice: Edvin Pauer, trgovec, Zaloška 48, 2000 lir globe;

zaradi prodaje lesnih izdelkov po neodobrenih cenah: Klotilda Strle, trgovka, Koblarjeva 11, 500 lir globe;

zaradi izdelovanja in prodaje dežnikov po neodobrenih cenah: Adolf Mikuš, trgovec, Groharjeva 8, 500 lir globe;

zaradi prodaje otroških vozčkov in tričkov po neodobrenih cenah: Lavoslav Kovač, poslovođa, Medvedova 3, 1000 lir globe; Leopold Ambrož, mehanik, Podmilščakova 38, 500 lir globe;

zaradi nerednega vodstva registra: Mihael Majcen, gostilničar, Izanska 3, 1500 lir globe in 15 dni zapore obrata; Amalija Kalc, gostilničarka, Vošnjakova 4, 1500 lir globe in 15 dni zapore obrata;

zaradi prepovedanega nakupa mila: Valentin Jadrnan, upokojenec, Ariella Rea 14, 500 lir globe;

zaradi prodaje krtač in čevljev po neodobrenih cenah: Alojz Armič, obrtnik, Čampova 12, 1000 lir globe; Anton Šimec, obrtnik, Breg 2, 1000 lir globe; Oskar Ebenspanger, trgovec, Puccinijska 18, 1000 lir globe;

zaradi trgovske spekulacije in prodaje raznega blaga po neodobrenih cenah: Mirko Tršan, poslovođa, Mirje 6, 1000 lir globe;

zaradi uporabe živilskih nakaznic oseb, ki niso živele v družinski skupnosti: Marija Jeran, gospodinja, Ariella Rea 8, 1000 lir globe in 10 dni zapora;

zaradi nepravilne uporabe živilske nakaznice: Alojzija Gornik, gospodinja, Predjamska 14, 1000 lir globe in 10 dni zapora; Ana Nazor, gostilničarka, Sv. Petra 7, 500 lir globe;

zaradi prepovedanega trgovanja z živilskimi nakaznicami: Antonika Kredar, prekupevalka, Križevniška 7, 1000 lir globe in 30 dni zapora;

zaradi opustitve izjavitve cenika: Franciška Poženel, prodajalka, Izanska 35, 500 lir globe; Marija Dolenc, posestnica, Cesta v Mestni log 33, 500 lir globe; Ana Grum, posestnica, Karunova 8, 500 lir globe;

zaradi odginitve blaga redni potrošnji so bili prijavljeni vojaškemu sodišču: Josip Adamič, brezposeln, Parnova 18; Julija Učak, delavka, Celovška 29; Anton Peklija, delavec, Milčinskega 26; Fani Lenček, gospodinja, Ciril-Metodova 33; Egidijsa Bahar, uradnica, Hranilniška 12; Angela Strelejš, gospodinja, Celovška 34; Roza Jeras, uradnica, Hranilniška 10; Helena Topalovič, uradnica, Vodnikova 15; Rudolf Potočnik, blaginjski, Jenkova 16; Katarina Hauptman, gospodinja, Ljubljanska 34; Alojzija Lemut, pek, Bernekarjeva 10; Fani Lemut, obrtnica, Bernekarjeva 10; Franc Kovačič, obrtnik, Gosposka 3; Franc Oven, delavec, Tržaška 4; Franc Loborec, brivec, Postojniška 14; Miloš Ileršič, mehanik, Rimska 13; Vincenc Simonič, obrtnik, Rožna dol-

na V/2 in Franc Adamič, uradnik, Celovška 151.

V ljubljanski okolici

Zaradi enakih prekrškov in nelojalne spekulacije je okrajni civilni komisariat v Ljubljani izrekel v aprilu naslednje kazni:

zaradi nedovoljenega zakola živine: Anton Mihelič, Seneberje, 4.000 lir globe in zaplemba blaga; Slavko Samotarčan, Sinja gora, 1000 lir globe in zaplemba blaga;

zaradi nezakonitega nakupa svežega mesa: Anton Černe, 500 lir globe;

zaradi nezakonitega prevoza živine: Anton Zajec, Jarše 7, 200 lir globe in zaplemba blaga;

zaradi nezakonitega mletja žita: Ivan Zupančič, Spolnj Kašelj 7, 100 lir globe in zaplemba blaga; Ivana Snoj, Spodnji Kašelj, 100 lir globe in zaplemba blaga; Srečko Lenček, Kleče 10, 400 lir globe in zaplemba blaga;

zaradi nedovoljenega prevoza racioniranih živil: Andrej Krajnc, Mali vrh, 50 lir globe in zaplemba blaga; Jospina Kastelic, Sela 6, 50 lir globe in zaplemba blaga; Ana Janežič, 50 lir globe, Franciška Primec, Bičje 2, 50 lir globe in zaplemba blaga.

V Novem mestu

Zaradi enakih prekrškov in nelojalne spekulacije je okrajni civilni komisariat v Novem mestu izrekel v aprilu naslednje kazni:

zaradi prepovedanega prevoza koroze in opustitve prijave proizvodnje žita v letu 1942.: Anton Zbašnik, kmet, Dol. Kraševo št. 4, Smihel Stopiče, 50 lir globe in zaplemba blaga;

zaradi povišanja cen: Franc Strel, Mokronog, 50 lir globe; Alojzija Čertalič, čevljar, Novo mesto, Liktorski trg 2, 200 lir globe;

zaradi skrivnega zakola in postrežbe z mesnimi jedli na prepovedan dan: Ivan Osolin, Novo mesto, Ljubljanska 33, 200 lir globe in zaplemba blaga;

zaradi opustitve prijave prodaje prašičev: Pavla Recelj, gostilničarka, St. Jernej 21, 300 lir globe; Jernej Jankovič, St. Jernej 21, 300 lir globe;

zaradi prepovedanega zakola teleta: Ivana Zihnerl, gospodinja, Slepšak 10, Mokronog, 200 lir globe in zaplemba blaga; Ivan Brulc, kmet, Rožni vrh 3, Trebnje, 500 lir globe in 500 lir blaga;

zaradi opustitve prijave prodaje pnevmatike: Greti Vrhovnik, poslovođkinja, Trdnica »Ign. Volk«, Novo mesto, Dilančeva 1, 100 lir globe;

zaradi prevoza rži brez mletvenega dovoljenja: Josip Učman, kmet, Vavta vas 20, Smihel, Stopiče, 50 lir globe in zaplemba blaga; Valentin Marolt, kmet, Prapreče, Smihel-Stopiče, 50 lir globe in zaplemba blaga; Luka Jaklič, kmet, Dol. Straža 1, Prečna, 50 lir globe in zaplemba blaga;

Franciška Jaklič, gospodinja, Dol. Mračvo, Smihel-Stopiče, 50 lir globe in zaplemba blaga; Amalija Drčar, gospodinja, Dol. Straža 3, Prečna, 50 lir globe in zaplemba blaga; Marija Springer, Dol. Straža 2, Prečna, 50 lir globe in zaplemba blaga;

Josip Vinter, kmet, Gor. Straža 18, Prečna, 50 lir globe in zaplemba blaga; Josip Kren, kmet, Drganje selo 40, Smihel-Stopiče, 50 lir globe in zaplemba blaga; Marija Aš, kmetica, Gor. Straža 9, Prečna, 50 lir globe in zaplemba blaga; Alojzija Šali, Vavta vas 32, Smihel-Stopiče, 50 lir globe in zaplemba blaga; Franc Fifolt, Jurka vas 24, Smihel-Stopiče, 50 lir globe in zaplemba blaga; Jakob Kulovec, Vavta vas 45, Smihel-Stopiče, 50 lir globe in zaplemba blaga; Josip Dular, Jurka vas 8, Smihel-Stopiče, 50 lir globe in zaplemba blaga; Martin Zoran, Prapreče 9, Smihel-Stopiče, 50 lir globe in zaplemba blaga;

zaradi nedovoljenega nakupa in prevoza racioniranih živil: Janja Mlakar, Ljubljana, Prisojna 3, 100 lir globe in zaplemba blaga;

zaradi nerednega vodstva registrov za mletje žita: Srečko Oklešče, mlinar, Vavta vas 10, Smihel Stopiče, 250 lir globe in zaplemba blaga;

zaradi opustitve prijave nakupa prašičev in pogina enega izmed prašičev: Antonija Eps, gospodinja, Gornja Straža 12, Prečna, 150 lir globe;

zaradi skrivnega zakola teleta in prodaje mesa po povišanih cenah: Uršula Pinosa, Krmelj 3, Tržišče, 100 lir globe in zaplemba blaga;

zaradi opustitve prijave nakupa prašičev in prodaje enega izmed njih: Ivan Menčin, delavec, St. Jernej 144, 250 lir globe;

zaradi nerednega vodstva registra za meso: S. Tomic, mesar, Novo mesto, 75 lir globe.

Nov učbenik italijanščine

V znani založbi Mondadori je izšel pred kratkim nov učbenik italijanščine, namenjen v prvi vrsti slovenskim in hrvaškim otrokom in odraslim samoučkom. Napisal ga je Mario Pasqualis. Nad 200 strani obsega knjiška nosi naslov »Primi passi«.

Po začetni poplavi vsakovrstnih učbenikov italijanškega jezika, med katerimi so nekateri izšli mnogo premalo opipljeni, so novejša dela na višji stopnji. Med temi zasluži nedvomno pozornost tudi učbenik Mario Pasqualisa »Prvi koraki«, ki že s svojim naslovom pove, da je namenjen tistim, ki šele začenejo z učenjem jezika. Učbenik hče svojemu čitatelju in učencu dati prve osnove jezika, na katerih bo kasneje lažje oblikoval in izpopolnjeval svoje znanje. Z njim bo ustrezno zlasti ljudem, ki niso prijatelji slovnice in se žele naučiti jezika brez balasta dolge verige slovnčnih pravil, ki so jim nesimpatične že v domačem jeziku. Avtorjeva metoda je uspešno premostila izpustitev slovnčnih naukov, ki jih nekaj prinaša le v prvih, začetnih lekcijah. Učenec se od poglavlja do poglavlja, organsko in povezano veča znanje, nehoti in nevede nauči praktično vsega, kar mora po drugih metodah najprej prebaviti teoretično v slovnčnih pravilih.

Pa še drugo odliko ima gornji učbenik. Materinščina učenca je potisnjena na podrejeno mesto. Italijanski jezik se po pisčev metodi predstavlja čitatelju kot živ organizem, ki ga je treba doživljati in razumeti. Učenje po avtorjevem nazoru ne sme biti suhoparno prevajanje. Materinski jezik mora biti učencu le pomožno sredstvo za razumevanje.

Knjiga sestoji iz dveh delov: prvi del uva-

ja v učenje italijanščine in nudi prvo podlago nazornih besed, stavkov in slovnčnih pojmov. Drugi del pa navaja učenca k učenju slovnice, k razgovoru in p'sanju. Slovarske vaje nudijo razumevanje naučenih besed, vsako lekcijo pa zaključujejo vaje v izreki, v sestavljanju in slovnške vaje. Dodatek obsega berila in postopne vaje za prevajanje iz slovenščine in hrvaščine v italijanščino.

Piščeva metoda za uvodno učenje italijanškega jezika je dobra in se bo vsak s pridom poslužil njegovega učbenika. Skoda le, da se je posvetilo premalo pozornosti slovenskemu besedilu. Ponokod je kar preveč tiskovnih in slovnčnih napak, ki bi jih ne smelo biti, posebno, ker je knjiga namenjena prvenstveno mladini. Ker izide prihodnje leto še italijanska slovnica in čitanka, želimo, da bi pisatelj posvetil v tej slovenskemu jeziku večjo pažnjo.

„Prima Linea“

Nova številka (št. 32) tednika tukajšnje federacije borbenih fašijev objavlja spet celo vrsto pestrih in zanimivih prispevkov. Na uvodnem mestu je članek direktorja lista z naslovom »Volja do borbe«, v kateri pisec ob vstopu Italije v četrto leto vojne, v klenih besedah podčrta vaje želje volje slahernega Italijana in vsega naroda, da se hoče boriti in zmaga.

Na najvidnejšem mestu je v nadaljnjem objavljena vest o spremembi na najvišjem upravnem mestu Ljubljanske pokrajine, v zvezi s čimer je ponatisnjen kratek življenjepis s sliko novega Visokega Komisarja Ekske, Giuseppea Lombassa, obenem pa napisanih tudi nekaj toplih besed in priznanja v slovo odhajajočemu Visokemu komisarju Ekske, Grazzioliju. Iz ostale vsebine lista bi bilo omeniti zanimive članke, o koncu bajke o zlatu iz peresa G. H. Fontane, dalje o važnem problemu reke Dunava v sedanjih vojni in za bodočo ureditev vse Evrope, o komunističnih zločinih na Balkanu, o vprašanju vojne inflacije, o novih ukrepih za zaščito ženskega dela, itd. Predzadnja stran obzornika je kakor običajno posvečena poročilu o delovanju in federaciji, ki je ta teden imelo posebno ganljivo svedanost v spomin na obeltnico mučeniške smrti Arlele Ree, ob kateri priliki je ženski fašijo prejel krasen prapor na njeno ime. Zaključno stran lista izpolnjuje v zvezi z nedavno proslavo mornarice prijeten popis mornarja Aura Orclanija o sestanku na morju, ki je tudi opremljen z več uspešnimi posnetki.

Podporno društvo železniških delavcev in uslužbencev pod nadzorstvom

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je odločil:

Podporno društvo železniških delavcev in uslužbencev za Ljubljansko pokrajino se postavlja pod nadzorstvo Visokega komisarja, ki ga izvršuje v smislu členov 2, 3 in 4. naredbe z dne 18. novembra 1941-XX, št. 157, po svojem odposlancu fašistu Bonettiju Septimiju, ki mu je bilo že poverjeno nadzorstvo nad železniškimi združenji z odločbo z dne 26. novembra 1942-XXI, št. 110.

Ta odločba je bila objavljena v Služenem listu za Ljubljansko pokrajino dne 12. junija 1943-XXI.

Podpora ranjenecem in vojni invalidi

Hrvatski Rdeči križ je potrošil do sedaj za pomoč vojni invalidi in ranjenecem blizu 6.000.000 kun. Samo v maju je izplačal okrog 1.000.000 kun na podporah.

Do 20. junija prepovedano k'opati novi krompir. Glavno ravnanstvo za prehrano je izdalo okrožnico na vse velike župane, v kateri najstrožje prepoveduje kopanje novega krompirja do 20. junija.

Nemška komedija na zagrebškem gledališčnem odru. Zagrebško gledališče vpripori v kratkem romantično komedijo nemškega pisatelja Friedricha Schreyvogla »Ljubezni spomlad«, Friedrich Schreyvogel je napisal več knjig - pesni, romanov in esejev. Prva njegova drama je bila vpriporjena 1. 1933. v Berlinu in Drazdanih in imenovala se je »Smrt v Zenevi«.

Nastop najmočnejše ženske sveta. V sredo 9. in v četrtek 10. t. m. je nastopila v Zagrebu ena najbolj znanih svetovnih atletk Carla van Lier, ki je že na mnogih mednarodnih spornih prireditvah pokazala svoje izredne atletike in sportske sposobnosti. Carla van Lier velja za najmočnejšo žensko sveta.

Podpora ranjenecem in vojni invalidi. Hrvatski Rdeči križ je potrošil do sedaj za pomoč vojni invalidi in ranjenecem blizu 6.000.000 kun. Samo v maju je izplačal okrog 1.000.000 kun na podporah.

Sportni pregled

Dve meddržavni nogometni tekmi

V nedeljo sta bili odigrani dve meddržavni nogometni tekmi. V Bukarešti so nastopili Slovaki proti Rumunom. V Stockholmu pa Švirci proti Švedom. Doslej nam je znan samo izid prve. Zaradi pregleda moramo danes dati še rezultat meddržavne tekme med Madžarsko in Bolgarijo, ki smo zanj zvedeli iz inozemskih časopisnih virov te dni.

Madžari so nastopili v Sofiji isto nedeljo kakor Hrvati v Bratislavi, to je 5. t. m. Tekmo je gledalo za Sofijo rekordno število gledalcev, okoli 15.000. Zanimivo je, da so Madžari nastopili s svojimi najboljšimi igralci. Napad je vodil znani Zsengeller, ki sta mu v zvezah pomagala Bodola in Szuza.

Prvi polčas se je končal ob znatni premoči Madžarov, ki so dosegli tri zgoditke. Vse je spravil v mrežo Zsengeller. V drugem polčasu so se Bolgari izdatno popravili in dosegli celo prednost 1:2. Tako se je končni izid glasil 4:2 (3:0) za Madžarsko, kar je za Bolgare dovolj častno. Tekmo je sodil Hrvat Marek.

Nedeljski nastop Slovkov v Bukarešti se je končal zanje nepričakovano ugodno. Po porazu, ki so ga na svojem igrišču doživeli proti Hrvatom, jim je malokdo prisoval kakšne izgled, ker je znano, da so Rumuni na svojih tleh trd oreh. Nedeodeni izid 2:2 (1:2) bo za brelal nekoliko neugoden vtiš prejšnjega poraza. Rumuni so do polčasa sicer vodili kasneje pa so prevladali Slovaki in dosegli do konca izenačenje.

Vienna je izpadla

Tudi semifinanci tekni nemškega nogometnega prvenstva se nista končali brez presenečenja. Vienna, ki so jo mnogi smatrali za favorita najvažnejšega turnirja nemškega nogometna, je izpadla iz nadaljnega tekmovanja na nevtralnem igrišču v Stuttgartu. Porazilo jo je moštvo, ki se je zdelo med končno četvorico najboljših: F. V. Saarbrücken, prvak Zapadne marke. Igralci slednjega so vložili v borbo ves trud, ki so ga zmogli. Nasprotno so bili Dunajčani, dasi so razpolagali z rafiniranejšo tehniko in z lepšim slogom, zelo neborbeni. Njihovi napadi so se razbili že na odpor nasprotnih krilcev, med katerimi je odlično zaigral Sold. Srednji krilec nemške reprezentance.

Saarbrücken je dosegel vodstvo v 20. minuti prvega polčasa. V drugem polčasu je povisal Sold iz kazenskega strela. Zapravil pa je drugo enajstmetrovko, potem ko je posrečilo Dunajčanom rešiti čast z edinim zgoditkom. Tekmi je prisostvovalo 25.000 gledalcev.

Izid druge semifinanci tekme je regularnejši. Pred 30.000 gledalci je Dresdener S. C. premagal v Hannoveru Holstein iz Kiela. prvaka severne Nemčije, ki je v četrtfinalu izločil Schalke. Tekma se je končala 3:1 (1:0) za Dresdener

Izpred okrožnega sodišča

Živahna razprava proti storici izancev in izank, obtoženih kraje drv — Albina Rajh-Sivec obsojena na deset mesecev strogega zapora

Ljubljana, 17. junija.

V četrtek so bile razpisane štiri razprave pred sodnikom poimencem okrožnega sodišča. Od teh je bila ena preloženja, ker se obtoženci ni odzval vabilu, druga se bo nadaljevala prihodnji teden, ker je bila povabljena nova pričča, tretja se je zaključila po skoraj dnevem razpravljanju z vrnitvijo zadeve preiskovalnemu sodniku, v četrthi je bila izrečena sodba.

Običajno enoličnost so tokrat prekinili izanci, ki so se tožili pred kazenskim sodnikom zaradi samovoljnega sekanja drv v tujem gozdu. Oškodovanec, ki jih je ovidel, je šlo v glavnem za oškodovance, če bi mu bili prizadeti pripravljeno plačati škodo, zadeve ne bi bil izročil kazenskemu sodniku. Ker so zanikali krivdo, tajili tatvino in se branili sporazumeti z zasebnim udeležencem za oškodovano, je dobil po propadlem poskusu poravnave besedo kazenski sodnik. Trmoglavi izanci bodo sedaj obsojeni na plačilo odškodnine, obenem pa bodo še kaznovani.

Obtoženci, oče z dvema hčerama, neka posestnika s svojo hčerjo, so ob vstopu v razpravno dvorano zbudili pozornost s svojimi zunanostjo. Ni običajno, da bi bili ljudje, ki sedajo na zatožni klopi, vzori zdravja in lepe, izredne rasti. Obtoženci izanci, med njimi zlasti dekleta, pa so imponirali s svojimi rednimi telesnimi odlikami. Nenavadno visoke vitke postave, razvite oblike, naravno, neprislusno zvanje drva: imeli smo vtis, da imamo pred seboj prava »ajdovska« dekleta, ki bi se masikateri moški ne mogli meriti z njihovo telesno močjo.

Oškodovanece jih je tožilo, češ da so mu odpeljali iz njegovega gozda več suhih drv in posekali nekaj dreves. Po njegovih navedbah je šlo za 6 vola, ki ga je ocenil na 3000 lir. Obtoženci in obtoženke so vsi zanikali, da bi bili kradi drva. Kar so jih našli na njihovih domovih, ta so baje kupili. Priče pa so jih močno obremenile. Razprava je bila zelo živahna.

Neka starejša ženska je odločno izjavila, da je videla tri obtoženke nakladati drva na cesti, ki pelje tik pod oškodovancevim gozdom. Pomenila jih po imenu ni, zapomnila pa si je njihove oblike. Z njimi je bil neki fant. Obtoženica je tudi njega tožila, zaradi boleznj pa se ni udeležil razprave. Segava stanka je s svojimi odgovori zabavala vse prisotne. Za pričino je zahtevala kar 200 lir. Ko ji je sodnik dejal, da je to odločno preveč, se ni hotela zadovoljiti niti s 100 odnosno s 150 lirami. Končno je le sprejela ponujenih 100 lir, ki jih je plačal oškodovanec, njen humor pa je papej splahnel.

Obtoženice je potem obremenil še neki posestnik, ki je nekoga večera srečal dve obtoženki, ki sta peljali dva voza drv. Važna je bila izpoved priče, ki je medtem že umrla. Na-

mesto nje je izpovedala njegova žena. Neki politični uradnik in stražnik sta opisala, kako je bilo, ko sta si prvi v družbi z oškodovancem, drugi pa sam, ogledovala drva na dvorišču obtožencev. Baje so bili obtoženci prvi hip pripravljeni na poravnavo, kar bi naj bilo priznanje, da so jih res oni ukradli.

Ker sta tako zastopnik oškodovancev in zasebne udeležence kakor branilec obtožencev predlagala še nekatere poizvedbe, je bila razprava prekinjena in zadeva ponovno vrnjena preiskovalnemu sodniku.

Prevare na škodo zaprtih

32letno Albino Rajh-Sivec, po rodu iz Ribnice, pristojno v Ljubljano, je državni tožilec obtožil, da je v novembru 1942 izvalila Než Turkov 1000 lir, češ da jo pošilja sestra v Ribnici, ki prosi za kakšno podporo za svoja sinova, zaprta v ljubljanskih zaporih. Obtoženka je trdila, da bo ona dostavila denar nečakoma. Izdajala se je za Angelo Knolovo. Nadalje je obtoženka navajala, da je obtoženka skušala izvaliti tudi nečakini Neže Turkov Ani Pelc znesek 1000 lir, pri čemer se je prav tako izdajala za Angelo Knolovo. Ob tej priložnosti je trdila, da je 1000 lir, ki jih je dobila od Neže Turkov, v redu izročila in je skušala to dokazati s ponarejenim pismom prizadetih, ki da prosita še za nadaljnjih 1000 lir. Prevajala pa ji ni uspela, ker ji Anica Pelc ni verjela. Končno je obtoženka konec decembra izvalila Tereziji Burgarjevi zavitek, ki je vseboval več perila in živil ter 100 lir v skupni vrednosti 1000 lir, pod pretvezo, da jo je po zavitek poslal njen mož, ki je bil takrat zaprt. Obtoženka je svoji žrtvi zatrdila, da je bila tudi sama zaprta nekaj dni in da bo zavitek preko zaupnih ljudi zanesljivo dostavila. Izdajala se je za Fani Češarkovo.

Ze v preiskavi se je obtoženka branila vsake krivde. Obremenjevala jo je tudi njeno neurejeno življenje. S čim se preživlja, ni mogla dokazati. Zaradi kaznivih dejanj, tatvin, je bila kaznovana že 17krat. Priznala ni ničesar. Za vse je našla kakšen izgovor, drugo, za kar ni imela izgovora, je zanikala.

Podobno se je obtoženka vedla pri razpravi. Zatrjevala je, da je sprejete stvari v redu izročila in se pri tem sklicevala na neke svoje zaupnike. Vse priče so jo obremenile. Važno je bilo tudi, da so pri preiskavi našli na njenem stanovanju steklenico zdravil, ki je bila v zavitku Burgarjeve. Kljub zanikanju in zatrditvam nedolžnosti je obtoženka že delno priznala škodo.

Obsojena je bila po §§ 32, 334-1, 2, 62 in 76-1 kaz. zak. na 10 mesecev strogega zapora in 100 lir denarne kazni. Častne pravice izgubi za dobo 1 leta. Oškodovancem mora plačati zahtevano odškodno.

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

KINO SLOGA
Vrtoglava stvarnost današnjih gigant-skih bojev v velefilmu

Jekleni orli
V glavnih vlogah: Carl Raddatz, Hans Stelzer, Ernest v. Klippstein
Režija: Karl Ritter
Predstave ob: 14., 15.50, 17.40, 19.30

KINO MATICA
Film v najkrajših prirodnih barvah. Čudoviti posnetki »zlate« Prage. Tragična zgodba dedke, ki jo je pogubilo velestvo. Češki narodni ples in prizori iz »Prodane neveste«

Praga — zlato mesto
V glavni vlogi Kristina Söderbaum
Predstave ob: 15., 17. in 19.15 uri

KINO UNION
Vroča ljubezen in diplomatske intrige so osnove filma

Vihar nad zalivom
V glavnih vlogah: Armando Falconi, Andrea Chechi, Adriana Benetti, Annelise Uhlig in drugi
Predstave ob delavnikih ob: 15.30, 17.30 in 19.30 uri; ob nedeljah in praznikih ob: 10.30, 15.30, 17.30 in 19.30 uri

mamežev, da bodo spoznali, da je red in snago po cestah treba prav tako spoštovati. Kakor na primer red na tramvajih, ki se ga je občinstvo domala že privadilo. Lastniki slaščičarn naj pri izhodu svojih lokalov namestijo dobro vidne opozorilne napise in košare za odpadke, da bodo tudi s voje strani vsaj malo pripomogli k vzgoji mladine. Res je sicer, da tudi marsikateri odrasli nima pravega čuta za snago po cestah. To vidimo najbolj na tramvajskih postajah v sredšču mesta, saj je pogled na te postaje posebno proti večeru prav žalosten. Povsod leže tramvajski vozni listki, ki jih veter raznaša še v sosednje ulice. Tudi

tu bo morala oblast z občutnimi kaznimi in globami poučiti neubegljive ljudi, da cesta ni smetišče. Saj vendar ni tako zelo težko, tudi na cesti upoštevati najosnovnejša pravila za red. Povsod po mestu so koški za odpadke — samo nekaj korakov do bližnjega koška — pa že zadostite vsem zahtevam in se rešite kazni.

—lj Mladinski in šolski zbor Glasbene Matice bosta zaključila vrsto letošnjih šolskih produkcij naše prve glasbene škole. Oba zbora bosta nastopila pod vodstvom ravnatelja Mirka Polića. Poleg tega nastopita tudi iz solopevskega oddelka: Korosec Ladko (šola ravnatelja Betetta) in Vidmar Draga (šola prof. Wistinghausnove). Sklepnja, XI. produkcija šole Glasbene Matice bo v nedeljo, 20. t. m., dopoldne ob 9.45 v veliki filharmonični dvorani. Podrobni spored bo na razpolago odjutri dalje v knjižarni Glasbene Matice.

—lj Literarni večer Meta Tavčarjeve. Jutri ob 19. priredi Meta Tavčarjeva v fračiškanski dvorani literarni večer. Spored obsega: 1. Cuf: Impromptu — na klavirju izvaja prof. Bizjakova, 2. Meta Tavčarjeva — bere V. Držaj, 3. Meta Tavčarjeva — Meta »Tebi, ki rodiš in »Oltar materinstva« bere Meta Pugljeva, 4. Meta Tavčarjeva — »Baba na Srebela« — bere V. Držaj, 5. Meta Tavčarjeva — »Štirje letni časi« — bere M. Tavčar, 6. Gr'eg: Erolika — na klavirju izvaja prof. Bizjakova, 7. Meta Tavčarjeva — »V sveti noči« — bere V. Držaj, 8. Meta Tavčarjeva: »Odsev življenja« — »Dedek piše dnevnike« in »Ljubav« — bere Meta Pugljeva, 9. Meta Tavčarjeva: »Jesen« in »Ob smrti« — bere V. Držaj in 10. Borodin: Nocturno — na klavirju izvaja prof. Bizjakova. Opozorjamo občinstvo na to zanimivo kulturno prireditve.

—lj Snažite in skropite hodnike! Ze lani je mestno cestno nadzorstvo z večkratnimi objavami opozarjalo hišne posestnike na njihovo dolžnost, naj redno snažijo in skrope hodnike. Pod snaženjem se razume, da vsak dan pred 7. uro jutraj redno pometo hodnike ter kopljejo travo, ki raste zlasti ob robu makadamskih hodnikov, včasih pa tudi med asfaltnimi hodnikom in vrtno ograjo. Večina hišnih posestnikov in

hišnikov resnično skrbi za hodnike ob hiši, vendar so pa med njimi tudi taki, ki te svoje dolžnosti ali sploh ne opravljajo ali pa zelo malomarno. Posebno opažamo, da hišni posestniki v Tinovem, na Mirju in v Rečni dolini ne kopljejo trave na hodnikih, kakor bi to morali. Zato je mestno poglavarstvo odredilo, da bo v začetku vsakega tedna napravilo poseben pregled vseh hodnikov ter bo brez nadaljnega kaznovala vse one, ki do tedaj niso osnažili hodnikov ali izkopalji trave in drugo. Opominjamo torej vse hišne gospodaje, oskrbnike in hišnike, naj svoje hodnike uredijo vsak teden, da ne bo sitnosti, kazni in globe. Navadno pometanje in skropitve hodnikov pa je seveda treba opraviti vsak dan.

—lj Ne medite trebljenja na cesto! Naši mestni kmetovalci so zares pridni kot čeblice, saj je vsak kosček zemlje v mestu vestno in z večine tudi strokovnjsko obdelan. Razlika med njimi in med pravimi kmeti je le ta, da kmet uredi in početi tudi okolice svoje njive ter ne meče kamenja, trebljenja in drugih odpadkov kar na cesto ali pot kakor to delajo naši meščani. Ne samo, da to ni lepo, temveč je tudi po določilih cestnopolicijskega reda kaznivo. Če v tem pogledu ne bo mogoče drugače doseči reda, bo oblast pač morala seči po kazni in globah. Zlasti bi opozorili one meščane, ki so od mestne občine za neznatno odškodnino dobili v najem svet za obdelavanje v raznih parkih in ob cestah, da imajo poleg pravice za obdelovanje javnega sveta obenem tudi dolžnost ocediti in lepo urediti okolice svojih parcel ter odpeljati odpadke in kamenje. Tako bodo prihranili sebi in občini dosti sitnost in stroškov. Posebno bodo pa malomarni kaznovani tudi še na ta način, da prihodnje leto ne bodo več dobili sveta v najem.

—lj Glasbena akademija v Ljubljani. Prva sklepna produkcija bo v petek 18. t. m. ob 19.15 v veliki filharmonični dvorani. Na sporedu so poleg komorne glasbe točke za petje, klavir, violončelo in klarinet. — Predprolaja sporedov (po 3 in 1 L) v knjižarni Glasbene Matice.

Dal 7 al 21 giugno vengono emesse due serie di

Buoni del Tesoro quinquennali 5% a premi di L. 5 miliardi ciascuna

Interessi e premi esenti da ogni imposta presente e futura

PREZZO di emissione: L. 97 per ogni cento lire di capitale nominale, oltre interessi 5% dal 15 giugno fino al giorno del versamento; per le sottoscrizioni eseguite dal 7 al 14 giugno vengono invece corrisposti ai sottoscrittori gli interessi 5% dal giorno del versamento fino a tutto il 14 giugno detto.

Le sottoscrizioni vengono eseguite solo in contanti, ma vengono accettate come contante le cedole ammesse in sottoscrizione.

PREMI: ciascuna serie di L. 5 miliardi di Buoni concorre annualmente a n. 10 premi per un ammontare complessivo di L. 10.000.000 mediante estrazioni semestrali.

Le sottoscrizioni si ricevono presso tutte le Filiali dei seguenti Enti e Istituti che fanno parte del Consorzio di emissione, presieduto dalla Banca d'Italia:

Banca d'Italia — Cassa Depositi e Prestiti — Istituto Nazionale delle Assicurazioni — Istituto Nazionale Fascista della Previdenza Sociale — Istituto Nazionale Fascista per l'Assicurazione contro gli infortuni sul lavoro — Banco di Napoli — Banco di Sicilia — Banco Nazionale del Lavoro — Istituto di S. Paolo di Torino — Monte dei Paschi di Siena — Banca Commerciale Italiana — Credito Italiano — Banco di Roma — Federazione Nazionale Fascista delle Casse di Risparmio — Istituto di Credito per le Casse di Risparmio Italiane — Cassa di Risparmio delle Province Lombarde — Istituto Centrale delle Banche e Banchieri — Istituto Centrale delle Banche Popolari — Banca d'America e d'Italia — Banca Popolare di Novara — Banco Ambrosiano — Banca Nazionale dell'Agricoltura — Banca Popolare di Milano — Banca Santo Spirito — Credito Varesino — Credito Commerciale Milano — Banca Bellinzaghi, Milano — Banca Cattolica del Veneto, Vicenza — Banca di Chiavari e della Riviera Ligure — Banca Agricola Milanese — Banca Toscana — Banca Provinciale Lombarda, Bergamo — Credito Romagnolo, Bologna — Banca S. Paolo, Brescia — Società Italiana per la Strada Ferrata Meridionale — Assicurazioni Generali Trieste — Compagnia di Assicurazioni di Milano — Società Reale Mutua Assicurazioni Torino — Riunione Adriatica di Sicurtà, Trieste — La Fondiaria, Firenze — Compagnia Finanziaria degli Agenti di Cambio del Regno, Roma;

Banca Vonwiller — Credito Industriale, Venezia — Banca Lombarda di DD. & CC. — Banco S. Geminiano e S. Prospero — Banca di Legnano — Banca Unione, Milano — Società Italiana di Credito, Milano — Banca Lariano — Credito Agrario Bresciano — Banca Agricola Commerciale, Reggio Emilia — Banca Piccolo Credito Bergamasco — Banca del Friuli — Banca Gaudenzio Sella & C., Biella — Banca Mutua Popolare, Bergamo — Banca Popolare, Lecco — Banca A. Grassi e Figlio, Torino — Banca Mobiliare Piemontese — Banca del Sud — Banca Piccolo Credito Savonese — Banca Cesare Ponti, Milano — Banca Privata Finanziaria, Milano — Banca Milanese di Credito — Banca Industriale Gallaratese — Banca Alto Milanese — Banca di Calabria — Banca Popolare Luino — Banca Cooperativa Popolare, Padova — Banca Mutua Popolare, Verona — Banca Mutua Popolare Agricola, Lodi — Banca Agricola Popolare, Ragusa — Banca Popolare di Intra — Banca Popolare di Modena — Banca Popolare, Cremona — Banca Mutua Popolare Aretina — Banca Popolare, Sondrio — Banca Piccolo Credito Valtellinese — Banca Popolare Cooperativa, Ravenna — Banca Agricola Mantovana — Banca Popolare di Credito, Bologna — Banca Popolare, Vicenza — Consorzio Risp. e Prestiti per Commercio e Prestiti per Commercio e Industria, Bolzano — Banca Popolare Pesarese.

Tutte le altre Banche, Banchieri, e Banche Popolari, nonché tutti gli Agenti di Cambio rappresentati nella firma dell'atto consortile dagli Istituti e dalle Compagnie Finanziarie sopra menzionati.

Od 7. do 21. junija bosta emitirani dve seriji

5% letnih zakladnih bonov s premijami vsaka po 5 milijard lir

Obresti in premije so oproščene sleherne sedanje in bodoče davčine

EMISIJSKA CENA: 97 lir za vsakih sto lir nominalne glavnice poleg 5% obresti od 15. junija do dneva vplačila; za vpisovanja od 7. do 14. junija pripadajo vpisnikom 5% obresti od dneva vplačila do vključno 14. junija.

Vpisovanje se lahko opravi samo v gotovini, toda sprejemajo se kot gotovina kuponi, dopuščeni za vpis.

PREMIJE: Na vsako serijo 5 milijard lir Bonov odpade letno 10 premij v skupnem znesku 10.000.000 lir, ki se žrebajo vsakih šest mesecev.

Vpisovanje se lahko opravi pri vseh podružnicah naslednjih ustanov in zavodov, ki pripadajo emisijskemu konzorciju pod vodstvom zavoda Banca d'Italia.

Banca d'Italia — Cassa Depositi e Prestiti — Istituto Nazionale delle Assicurazioni — Istituto Nazionale Fascista della Previdenza Sociale — Istituto Nazionale Fascista per l'Assicurazione contro gli infortuni sul lavoro — Banco di Napoli — Banco di Sicilia — Banco Nazionale del Lavoro — Istituto di S. Paolo di Torino — Monte dei Paschi di Siena — Banca Commerciale Italiana — Credito Italiano — Banco di Roma — Federazione Nazionale Fascista delle Casse di Risparmio — Istituto di Credito per le Casse di Risparmio Italiane — Cassa di Risparmio delle Province Lombarde — Istituto Centrale delle Banche e Banchieri — Istituto Centrale delle Banche Popolari — Banca d'America e d'Italia — Banca Popolare di Novara — Banco Ambrosiano — Banca Nazionale dell'Agricoltura — Banca Popolare di Milano — Banca Santo Spirito — Credito Varesino — Credito Commerciale Milano — Banca Bellinzaghi, Milano — Banca Cattolica del Veneto, Vicenza — Banca di Chiavari e della Riviera Ligure — Banca Agricola Milanese — Banca Toscana — Banca Provinciale Lombarda, Bergamo — Credito Romagnolo, Bologna — Banca S. Paolo, Brescia — Società Italiana per la Strada Ferrata Meridionale — Assicurazioni Generali Trieste — Compagnia di Assicurazioni di Milano — Società Reale Mutua Assicurazioni Torino — Riunione Adriatica di Sicurtà, Trieste — La Fondiaria, Firenze — Compagnia Finanziaria degli Agenti di Cambio del Regno, Roma;

Banca Vonwiller — Credito Industriale, Venezia — Banca Lombarda di DD. & CC. — Banco S. Geminiano e S. Prospero — Banca di Legnano — Banca Unione, Milano — Società Italiana di Credito, Milano — Banca Lariano — Credito Agrario Bresciano — Banca Agricola Commerciale, Reggio Emilia — Banca Piccolo Credito Bergamasco — Banca del Friuli — Banca Gaudenzio Sella & C., Biella — Banca Mutua Popolare, Bergamo — Banca Popolare, Lecco — Banca A. Grassi e Figlio, Torino — Banca Mobiliare Piemontese — Banca del Sud — Banca Piccolo Credito Savonese — Banca Cesare Ponti, Milano — Banca Privata Finanziaria, Milano — Banca Milanese di Credito — Banca Industriale Gallaratese — Banca Alto Milanese — Banca di Calabria — Banca Popolare Luino — Banca Cooperativa Popolare, Padova — Banca Mutua Popolare, Verona — Banca Mutua Popolare Agricola, Lodi — Banca Agricola Popolare, Ragusa — Banca Popolare di Intra — Banca Popolare di Modena — Banca Popolare, Cremona — Banca Mutua Popolare Aretina — Banca Popolare, Sondrio — Banca Piccolo Credito Valtellinese — Banca Popolare Cooperativa, Ravenna — Banca Agricola Mantovana — Banca Popolare di Credito, Bologna — Banca Popolare, Vicenza — Consorzio Risp. e Prestiti per Commercio e Prestiti per Commercio e Industria, Bolzano — Banca Popolare Pesarese.

Vse ostale Banke, Bančniki, Ljudske Posojilnice kakor tudi vsi menjalnični Agenti, ki so člani zgoraj omenjenih zavodov in družbe »Compagnia Finanziaria«.

DNEVNE VESTI

— Smernice za bodoče delo korporacij. Pod predsedstvom ministra za korporacije je bil v ponedeljek in torek v Rimu sešatek, ki so se ga udeležili državni podtajniki korporacij, namestniki strankinega tajnika Gana, podpredsedniki 22 korporacij in predsedniki 9 sindikalnih konfederacij. Zborovalci so razpravljali o vseh vprašanih, ki se tičejo funkcij in dela korporacij. Začetne so bile smernice za bodoče delo, posebno se je gledalo na bližnje sklicanje raznih korporacijskih organov.

— Počastitev padlih mornarjev v Benetkah. V četrtek so na Kr. šoli za mehaniko v Benetkah pietetno počastili padle mornarje. Komemoraciji sta poleg prefekta, škofa, zveznega tajnika in mnogih drugih predstavnikov oblasti prisostvovala tudi genovski vojvoda in vojvodinja. Poveljniki šole je očrtal pomen dneva mornarice, na kar so vsi prisotni z enolitnim molkom počastili junake na morju, ki so žrtvovali svoje življenje za Italijo. Nato sta vojvoda in vojvodinja razdelila številna odlikovanja za vojaško hrabrost.

— Vicenza je sprejela alpince, ki so se vrnili z ruske fronte. Meščani Vicenze so priredili navdušen sprejem alpincev, ki so se vrnili z ruske fronte. Alpinci so se zbrali na trgu Signori skupno z močnimi oddelki stranke in vseh drugih organizacij. Pozdravili so občinsko zastavo, ki je odlikovana z zlato kolajno za vojaško hrabrost. V povorki so nato prapor prenesli na trg Zmage, kjer je župan izpregovoril navduševalen govor.

— Prošnje za izplačilo vojne škode. Državno računovodstvo v Rimu je izdelalo pravilnik za zbiranje prošenj za izplačilo vojne škode. Pravilnik predpisuje med drugim, da morajo biti prošnje vlozene ločeno za škodo, ki je bila povzročena na naslednjih vrstah objektov: zemljišča, kmečke zgradbe, mestne zgradbe, industrijske nepremičnine, premičnine kmečkih podjetij, industrijske in trgovske premičnine, stanovanjske premičnine in ladje. Prošnja mora biti napisana v dveh izvodih. Če ima oškodovanec iste vrste škodo v dveh ali več občinah, mora vložiti dve oziroma več prošnji. Prošnjam se morajo priložiti vse dokazne listine.

Maksimalni cenik

Maksimalni cenik stev. 9, ki velja po naredbi Visokega komisarja za Ljubljansko pokrajino od 10. aprila t. l. naprej, določa za mestno občino ljubljansko naslednje cene na drobno (z všteto trošarino):

1. Kruh iz enotne mase v kosih do 400 g 2.30 lire, v kosih od 400 do 1.000 g 2.20 lire; testenine iz enotne mase 3.90 lire za kg; enotna pšenčina moka 2.70 lire; enotna koruzna moka 2.20 lire; riž navadni 2.70 lire; fižol 6 lire za kg.
2. Jedilno olje (olivno) 14.70 lire za liter; surovo maslo 28.40 lire za kg; slanina soljena 19 lire za kg; mast 17 lire za kg.
3. Kila, 4% vinski 6.35 lire za liter.
4. Mleko 2.50 lire za liter; kondenzirano mleko v dozah po 880 g 15.90 lire za dozo v dozah po 385 g 7.55 lire za dozo.
5. Sladkor: sladkorna sipa 8.25 lire za kg v kockah 8.35 lire.
6. Mehka drva, razžagana, franko skladišče trgovca v Ljubljani 33.60 lire za sto; mehki robanci (žamanej), približno 1 m dolgi, franko mestno skladišče 40 lire za sto; trda razžagana drva 40 lire za sto; enotno milo, ki vsebuje 23—27% kisline 4.10 lire za kg.

— Prepoved sušenja in konserviranja povrtnine. Ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo je preklalo veljavnost vseh dovoljenj za nabavo povrtnine in sadja tovarnam in podjetjem, ki so te prideli hoteli sušiti in konservirati. Smoter ukrepa je, zagotoviti dnevnu trg čim več zelene povrtnine in sadja.

— Nesreče. Včeraj so prepeljali v ljubljansko bolnišnico naslednje ponesrečence. Stiritletno Janjo Povšetovo, hčer natakarija iz Ljubljane, je podrl tramvaj; ranjena je po truplu. — Izidor Sebenik, 16-letni sin kurjača iz Ljubljane, je padel z vrtljaka in se potolkel po obrazu. — Albina Lesjaka, 47-letnega delavca iz Ljubljane, je nekdo po nesreči udaril po glavi. — Fr. Adamič, 8-letni sin posestnika iz Lužarji, si je pri padcu zlomil levoico. — Anton Jarc, 13-letni sin posestnika iz Črne vasi, se je s koso vrezal v levo nogo. — Miro Potočnik, 15-letni dijak iz Ljubljane, je padel pri nogometu in si zlomil levoico.

IZ LJUBLJANE

—lj Konec nalivov? Po močnih nalivih v pretekli noči so se davi začeli dvigati težki črni oblaki. Bili so že usmerjeni po burji, zato smo upali, da je vsaj začasno konec nalivov. Toda zračni tlak, ki je od včeraj popustil za 3 mm, je še vedno zelo nizek in davi barometer ni kazal na izboljšanje. Maksimalna temperatura je znašala včeraj 23°, minimalna pa davi 10.8°.

—lj Živilski trg. Kljub slabemu vremenu davi so naše zelenjadarke pripeljale mnogo zelenjave na živilski trg. Med pravimi grmadami krasne salate, kolerabe in druge povrtnine je bilo danes tudi malo dražja. Prodajala ga je ena prodajalka in ob nji se je takoj nabralo mnogo kupovalcev. Čeprav v prvih urah ni bilo živahnega prometa, tudi borovnic je bilo davi precej glede na slabo vreme, ki je oviralo nabiranje včeraj. Med borovnicami je bil na prodaj tudi jrbas domačih črešenj in nekaj vrtnih jagod. Zdi se, da bo letos na trgu več borovnic kakor lani. Zdaj že ni tako hudega navala pri borovnicah kakor prejšnje dni. Davi je bilo napredaj tudi nekaj lepih uvoženih črešenj pri branjevcih. Bile so kmalu razprodane.

—lj Ne smetite hodnikov in cest! Komaj so slaščičarji začeli prodajati slaščic, že nadobudna mladina pridno posega po njem ter sledove svoje sladkosnedosti v obliki papirnatih vreč pušča po vseh cestah in ulicah v bližini slaščičarn. Ta lepa navada se je že tako udomačila, da ne pomagajo nobena svarila in opomini več. Menda bo res morala oblast prijeti in eksemplarično kaznovati nekaj teh malomarnih.

MALI OGLAS!

ALI RES SE NE VESTI, da vam oglaš »Slovenskem Narodu« vzame vse vaše skrbi? Če iščete službo ali stanovanje, če želite karikati, kupiti, se obrnite na oglasni oddelček »Slovenskega Naroda«. Ki vam bo s svojim oglašom izpolnil željo.

PREMOG DRVA
L. Pogacnik
LJUBLJANA
Bohorjeva ulica 5
Telefon 20-59

INSERIRAJ
Slov. Narodu

Akademiki akademije znanosti in umetnosti

Uprava akademije, razredi — Kdo so naši akademiki

Ljubljana, 17. junija.

V prvem Letopisu Akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani se nam predstavljajo tudi naši prvi akademiki. Za poročilom tajnika Fr. Ramovša o zgodovini ustanovitve akademije sledi kratki življenjepis akademikov na čelu s pregledom imen v prvi in sedanjih upravi in kako se dele akademiki po razredih akademije.

Uprava akademije

Ustanovni občni zbor po zakonski uredbi ustanovljene akademije je bil 12. novembra 1. 1938. Prvi predsednik je bil Rajko Nahtigal, imenovan 4. januarja 1939. Prvi glavni tajnik, Gregor Krek, in prvi razredni načelniki so bili izvoljeni 28. januarja 1939. Načelniki v filozofsko-filološko-historičnem razredu so bili v prvi upravi: Fran Ramovš, Milko Kos in Aleš Ušeničnik v d.; od 1. julija 1942 Fran Stele; v pravnem razredu je bil prvotno načelnik Metod Dolenc, od 23. februarja 1942 pa Janko Polec; v matematično-prirodoslovnem razredu sta bila prvotno načelnika Jovan Hadži in Milan Vidmar, od 16. julija lani pa je Josip Plemelj; načelnik umetniškega razreda je Fran Finžgar. Novi predsednik, Milan Vidmar, je bil imenovan z odlokom Vis. kom. z dne 27. junija 1942. Sedanji glavni tajnik Fran Ramovš je bil izvoljen na občnem zboru akademije 11. julija lani. Sedanji načelniki razredov od lani so: Fran Stele, Janko Polec, Josip Plemelj in Fran Finžgar.

Akademiki po razredih

Akademiki se dele po razredih akademije tako (navedena so tudi imena že doslej umrlih članov): filozofsko-filološko-historični razred, redni člani: Milko Kos, Rajko Nahtigal, Fran Ramovš, France Stele in Aleš Ušeničnik; dopisni člani: Anton Breznik, Ivan Grafenauer, Ludwig Hauptmann, Fr. Ks. Lukman, Anton Melik, Matija Murko in Franc Veber; pravni razred, redni člani: Metod Dolenc, Gregor Krek, Rado Kušej, Leonid Pitamic, Janko Polec in Milan Škerlj; matematično-prirodoslovn. razred, razredni člani: Jovan Hadži, Josip Plemelj, Milan Vidmar in Rihard Zupancič; dopisni člani: Alfonz Paulin, Ivan Regen in Ferdinand Seidl (Paulin in Seidl sta umrla); umetniški razred, redni člani: Fr. Finžgar, Rihard Jakopič, Matija Jama, Anton Lajovic, Jože Plečnik in Oton Zupancič. Odkar obstoji akademija, smo izgubili že dva redna člana, in sicer Metoda Dolenca in Riharda Jakopiča, razen tega sta pa umrla še dopisna člana Ferdinand Seidl in Alfonz Paulin.

Nekatera imena

Vsa imena naših akademikov so javno, sli dobro znana, vendar so umetniki bolj popularni kakor znanstveniki. Medtem ko so ljudje v temnem stiku s pisateljem, se zblizujejo z njim po njegovih delih, in medtem ko slikar ter umetnik sploh govori tudi množici iz umetnine — se znanstvenik navadno skriva v zatiski svojega laboratorija in njegova dela znajo primeroma činiti le strokovnjaki, ki so med množico v veliki manjšini. Z umetnikom se pomovno seznanjamo ob vsaki njegovi razstavi ali ko postane njegova umetnina javna, o znanstveniku pa množica ne zve pogosto nič tudi, ko je končal svoje življenjsko delo. Akademija je že s tem opravila potrebno delo, da je objavila življenjepisne podatke z navedbo njihovega dela (ki jih upravičuje, da so izbrani za akademike) naših znanstvenikov in vrhov v našem umetniškem svetu. Nekatera imena so dobro znana, dela posameznikov pa vendar ne poznamo dovolj dobro.

Umetniki

Leposlovje zastopata dva akademika: Fr. Finžgar in Oton Zupancič. Finžgar se je rodil 9. februarja 1871 v Doslavičah pri radovljici in je zdaj v pokopjen župnik. Redni član akademije je od 7. oktobra 1938 (od njenega začetka). Pisateljsko se je začel udeleževati že kot dijak in v Alojzijevešču je bil urednik »Domačih vaj«. L. 1912 je začel zbirati svoje spise in do sedaj jih je izšlo 11 zvezkov. V zbranih delih pa se ne objavljenih vseh njegovih del, potopisov, esejev, mladinskih iger, črtic in drugega. Dekla Ančka je prevedena v češčino in hrvaščino; Sedem postnih slik, Razmišljanja je za prevedenih v francoščino; v francoščino je tudi preveden »Tale naš Jaka«. — Ime Otona Zupanciča zveni tudi v tujini. Pesnik se je rodil dne

23. januarja 1878 v Vinici (Beli Krajini). Zdal je upravnik gledališča v Ljubljani. Študiral je zgodovino in zemljepis na filozofski fakulteti na Dunaju in nastopil je službo profesorja na klasični gimnaziji v Ljubljani, a temu poklicu se je posvečal samo en semester. L. 1905 je odpotoval v Pariz, kjer je proučeval leto dni dela francoskih filozofov, pisateljev in pesnikov. Od leta 1908 do 1910 je bil domači učitelj v Nemčiji, poslej pa živi stalno v Ljubljani. Najprej je bil dramaturg našega gledališča, potem je bil arhivar mestnega arhiva, nakar se je zopet vrnil h gledališču kot dramaturg, pozneje je pa postal upravnik. O njegovem delu ter umetnosti poroča jubilejni zbornik in številni drugi viri, n. pr. I. Cankarja »Obiski«. Njegova lirčna dela so izšla v desetih knjigah, dramatska dva v Ljubljanskem zvonu in samostojno Veronika Deseniška. Njegova proza je izhajala v Ljubljanskem zvonu (Iz beležnic Pavla Kuzme, 1921) in v Slovanu (Budha in polji, 1915); članki, govori, eseji in ocene so pa zbrani v četrti knjigi zbranih dela. »Dela Otona Zupanciča« so izšla v štirih knjigah v letih 1936—1938. Izredno številni so Zupancičevi prevodi iz svetovnega slovstva in zlasti slove kongenialni prevodi Shakespearejevih del. — Glasbo zastopa med akademiki Anton Lajovic, arhitekturo Jože Plečnik, slikarji so pa imeli do Jakopičeve smrti dva akademika, a zdaj jih zastopa le Matija Jama.

Rihard Jakopič

Naj se pomudimo ob tej priliki malo pri tem imenu, pri imenu slikarja, ki nas je zapustil šele nedavno in ki je bil v resnici velik umetnik. Rodil se je 12. aprila 1869 v Ljubljani. Bil je redni član akademije od njenega začetka. — Obiskoval je ljubljansko realko, a kot šestoselec je šel študirat na akademijo likovnih umetnosti na Dunaj. Po končanem šolanju na Dunaju se je šolal dve leti v Münchnu. V Ažbetovi slikarski šoli se je seznanil s slikarji Veselom, Jamo, Groharjem in Sternonom, ki so z njimi soustvarjali slovenski impresionizem. Ob koncu prejšnjega stole-

tja in do konca 1. 1903 je slikal v naravi v naših krajih, nakar je odšel študirat v Prago k Hynaisu. L. 1908 je začel v Ljubljani zidati razstavni paviljon, ki je bil odprt 1. 1909 z veliko slikarsko razstavo. Odtlej je priredil v tem paviljonu 25 umetniških razstav. Zaradi gmočnih težav je leta 1923 prodal paviljon mestni občini. L. 1907 je izdelal načrt za ustanovitev Narodne galerije v Ljubljani. L. 1904 je s svojimi prijatelji ustanovil prvo slovensko društvo likovnih umetnikov »Sava«. Se istega leta je priredil razstavo slovenskih impresionistov na Dunaju in v Beogradu. L. 1906 se je preselil v Ljubljano, kjer je s Sternonom ustanovil slikarsko šolo, ki jo je vodil do leta 1914. — Jakopičeva dela so zelo cenjena; zbirke njegovih del imajo Narodna galerija, muzej, Visoki komisar, mestna občina, muzej v Beogradu, in Strossmajerjeva galerija v Zagrebu, ter Akademija znanosti in umetnosti v Ljubljani. Jakopič je napisal tudi precej članov, ki so tudi naštet v letopisu.

Matija Jama

Naj še navedemo nekaj podatkov o življenju akademiku in slikarju, Matiji Jamu. Rodil se je 4. januarja 1872, prav tako v Ljubljani kakor Jakopič. Redni član akademije je od njenega začetka. Gimnazijo je obiskoval v Ljubljani in Zagrebu, potem je pa študiral leto dni pravo na zagrebški univerzi, a leta 1892 se je vpisal v Hollosyev slikarsko šolo v Münchnu. Zimske semestre je redno bival v Münchnu in v letih 1898 do 1899 je študiral na akademiji pri prof. Herterichu. V začetku tega stoletja je slikal v naših krajih in na Hrvaškem, pa tudi v Avstriji. L. 1910 se je preselil na Nizozemsko. Od leta 1915 do 1922 je živel v Haagu, odtlej pa večinoma v Ljubljani. Večja zbirka njegovih del je v Narodni galeriji, a tudi v Strossmajerjevi galeriji v Zagrebu, v beograjskem muzeju, v lasti Visokega komisarata in mestne občine. — V mlajših letih je Jama napisal tudi nekaj tehničnih člankov. — Svoja dela je razstavljal tudi v številnih velikih mestih v tujini.

Pogovori s čitatelji „Od nekdanj so lepe Ljubljanke slovele“

Lepo slovensko ime puder je prah; pravimo, da takšna zadeva dvigne mnogo prahu in v tem »boju« proti rdečilu in pudru se je res zelo zapiralo; prah ali puder se ne more pletati. Se vedno dežujejo dopisi, tako da se boj proti rdečilu in pudru spremlja že v vojno. Prav! Naj bo tudi to posvečeno v slavo Ljubljancem, ki je njih lepoto opeval naš veliki pesnik. Tedaj je bil Pegaz ubogljiv pri tako pomembnem opravilu, ker mu ni silil v nos prah ali puder. Kako neki bi pesnik pel dandanes? Prav v trenutku, ko smo se vprašali, smo prešli naslednje pesmico nekega povsem neznanega pesnika, Borisa Grevojeda. Naj se torej tudi ta hvalnica »lepih Ljubljank« dvigne pod deževno ljubljansko nebo.

»Nekdanj in zdaj«

Od nekdanj so lepe Ljubljanke slovele... Tedaj so se rožnata lica rdela, ko rožnati popki so ustne cvetele in v mladih je srčih kri zdrava se pela.

Tedaj še ni bilo na licih slepila, ko pesnik je zarjo le gležnjeve opeval in kodre je trajne narava le vila, naravno celo je še nosek zardeval.

Ne zvočnikov hrupa, ni bilo ne kina, vse neže in plahe tedanje device krasila je zdaj nam neznana vrlina: pred moškimi so skrivale čisto še lice.

Naravna je bila in čista bledica — brez riževe moke, naravne še gube, človeška so bila ter pristna še lica, a zdaj so nam krinke lažnive le ljube.

Hormonske zdaj rabijo kreme vse žene — in kdo bi vsa druga našteval ličila! — lepota pa vedno bolj vne in vene, ne vemo, kaj žena za ločtem je skrila.

Od nekdanj so lepe Ljubljanke slovele, a zdaj zaslovela so ženska ličila; od nekdanj so lepe Ljubljanke cvetele, a zdaj zacvetela so čudna strasila.

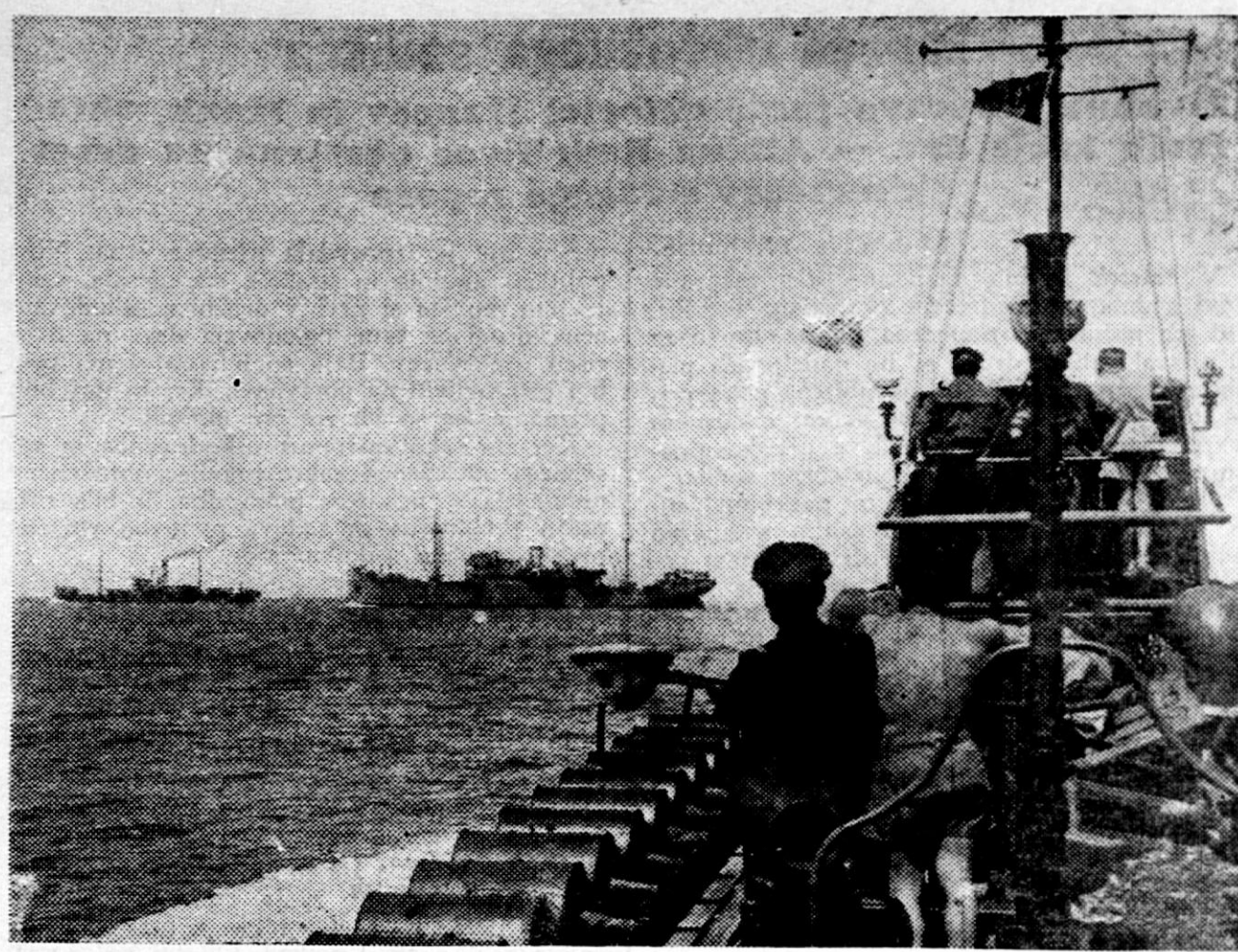
Od te poezije pa zajadrajmo v čisto prozo:

»... Zakaj se ženske šminkajo? Mislim, da je v tem le past za moške. Toda ko se dekle omoži? Vprašujem se, kakšno neki bo življenje v zakonu. Če se je dobro omožila, se bo seveda skušala tudi poslej okrivati z ločtem; nekatere žene so živ reklamni stebel za drogerije in parfumerije, toda reklama je žal, včasih zelo slaba. Drugače se seveda, če se je nesrečnica omožila z revnim možem, da ni denarja niti za fiziološko, kaj šele za puder in barve. Mislim, da bi bilo šminkanje vsaj malo opravičljivo, če bi se mazale dekleta in bi jim to koristilo, da bi se omožila. Kaj pa nameravajo z mazanjem poročene žene, ne bom ugibal. Vem sicer, da je za žensko največja žaljivka, če ji kdo reče, da je grda, toda če se grda ženska namaže, mora biti res peklensko grda, ako misli, da je ločilo najlepše na nji ter da jo je polepšalo... — To sem vam torej hotel povedati: z vsega tega nič ne zraste, z te moke, ki ji pravijo puder, ni kruha; če se pa speče kakšen zakon, se možu pravi vse življenje v oči, da je slep. Če noče oslepeli, se pa začne na domačem poprišču boj proti pudru in rdečilu, boj, ki je zdaj prenešen v javno tribuno.

Bridke so te besede, a v vsem bridkem je še največ resnice. Menda se pa nam ni treba vsaj bati, da bo ta boj zahteval kakšne posebne žrtve, in upamo, da jih doslej tudi še ni. Želim le, da ne bi se ne dvignilo preveč prahu ali pudra ter da bi se ne zadušili v njem. Človek, ki sprejema vse te dopise, si pa tudi želi, da bi se ne zadušil v njih.

Prve mine

Ko se je leta 1848. Slezwig Hoholstein dvignil proti Danski in ko so nameravali Danci bombardirati Kiel se je ponudil mladi pruski topniški častnik Ernst Werner Siemens začasnimi vladni Slezwig Hoholsteina, da bi zaprl kielsko pristanišče z minami na električne žagalnike in ga tako za-

Konvoj, ki ga spremljajo edince Kraljeve mornarice, plove proti nekemu italijanskemu otoku v Sredozemskem morju

varoval pred sovražnikom. Slezwig Hoholstein je vprašal Prusijo, ki je to dovolila. Po Siemensu konstruirane in izdelane mine so bili navadni, dobro zabiti in zamajeni sodčki, ki je bilo v vsakem pet stotov smodnika. Zasidrali so jih pred kielskim pristaniščem tako, da so plavale dobrih 20 čevljev pod vodno gladino. Električni vodi so bili napevani na dva dobro prikrita in zavarovana kraja na obali. Pozneje so priključili sodčkom še velike vreče iz posebnega močnega s kavčukom pokritega platna.

Poročnik Siemens je najprej naskočil s 150 možmi kielске meščanske garde in 50 rezervisti trdnjavo Friedrichsort, kjer se je danska posadka, obstoječa iz šestih starih topničarjev in seržanta, kmalu predala, potem je pa počakal na prihod treh velikih danskih ladij, ki so nameravale napasti trdnjavo. Za obrambo vhod v pristanišče so postavili mine, ki je pa prežgotal eksplodirala. Popokale so vse šipe in vrata trdnjave. Posadke na danskih ladjah so slišale silno eksplozijo in opustile misel na napad. Ko so dve leti po sklenitvi miru potegnili prve mine iz vode, je bil smodnik v njih še povsem suh in uporaben.

Inseriraj v „Slov. Narodu“!

Križanka št. 85

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
14	15			16			17		18	19		
	20			21			22		23			
24			25			26		27				
	28			29			30		31			
32				33			34		35			36
37			38				39					40

Besede pomenijo:

Vodoravno: 1. priprava, študij, 3. del ladje, kopališča, 8. muza, 12. pisemska kratica za pristavke, 14. izguba, dejstvo premaganosti, 16. ljubkovati z rokami, gladiti, 18. evropsko mejno gorstvo (množ.), 20. velika evropska reka, 21. pevski glas, 22. italijanski spolnik, 23. cvet družbe, najboljši del, 24. pripadnik sodobnega poklica, 26. kratica za označbo starosti, 27. maščoba, zabela, 28. mesto v južnem Češkem, 29. veznik, 30. trdnjava v stari Grčiji, ki se je dolgo uspešno upirala Spartancem, 31. del obraza, 32. del obleke duhovnikov in sodnikov, 33. velika shramba za orodje in vozove, 35. igra s kartami (množ.), 37. osebni zaimek, 38. vrsta kamna, 39. skoro, 40. površinska mera. Navpično: 1. nada, želja, 2. Koroško, 3. ljudozorec, 4. sredi oaze, 5. cigareta, 6. del obraza, 7. začetek in konec abecede, 8. grška črka, 9. japonska mera, 10. rusko mesto ob Upi, 11. veletoč v Južni Ameriki, 12. visoka ravan, 13. oblika pomnožnega glagola, 15. mesto na Estonskem, 17. pevski glas, 19. pokrajina v stari Grčiji, 21. zabavišče, 23. okrajšano žensko ime, 25. neumna, bedasta, 26. velika riba, 27. občutek neugodja, kesanja, 29. vzročni veznik, 30. okrajšano žensko ime, 32. kazalni zaimek, 33. grška črka, 34. predlog, 35. kratica za sledeči, 36. iridij.

RESITEV KRIŽANKE ŠT. 84

Vodoravno: 1. Avstralija, 9. Celovec, 15. kratiti, 16. meniti, 17. ta, 19. njena, 20. deloma, 21. zm, 22. ora, 24. Ana, 25. zalita, 26. ave, 27. fige, 29. palica, 30. Aron, 31. Azana, 32. nabita, 33. agent, 34. Goti, 35. Miloje, 37. Anči, 38. Ana, 39. Požega, 40. maj, 42. aer, 43. se, 44. solata, 45. surov, 47. ka, 48. brijava, 49. parasit, 51. Alabama, 52. sanatorij.

Navpično: 1. Antofagasta, 2. SK, 3. trn, 4. raja, 5. Atene, 6. lina, 7. Ita, 8. ji, 9. celica, 10. enota, 11. Lima, 12. oha, 13. vi, 14. cementirati, 16. Melita, 18. Arizona, 20. dalija, 21. zvonček, 23. Agata, 25. zaboga, 26. arena, 28. nižava, 35. molim, 36. karat, 39. polja, 40. Mura, 41. Jezo, 44. Srb, 45. San, 46. vir, 48. Ba, 49. pa, 50. ti.

P. G. WODEHOUSE:

Mala Pepita

Humorističen roman

1

Da je bilo ravnateljstvo hotela »Guelph«, velikega londonskega gostinca, tisti dan v začetku januarja ob treh popoldne navzoč v salonu apartmana, ki ga je bilo odkazalo gospe Fordovi iz New Yorka, bi se bilo nazbrže malce zgražalo; in da so bili člani tega ravnateljstva filozofi, bi bili sami pri sebi morda premišljevali o mejah, ki so začrtane človeškemu prizadevanju. Ravnateljstvo je bilo namreč vse storilo, da bi zadovoljilo gospo Fordovo: dobro jo je bilo nastanilo, dobro jo je hranilo, skrbelo je, da je spretna služničad že naprej ustrezala vsaki njeni želji, toda ona, ki je imela toliko vzroka, da bi bilo zadovoljna, je kazala ta dan do vsega, kar jo je obdajalo, tolikšno nestrpnost in tolikšen nemir, da bi se bil zdel še pri tigru v kletki ali jetniku v Bastiji pretiran. Zdal je hodila po sobi sem ter tja, zdaj je spet sedla; zdaj je vzele v roke roman, zdaj ga je odložila; nato je spet vstala in jela znova begati po sobi.

Ura se je oglašila. Pogledala je na zapetno urico, čeprav je bila storila to šele pred dvema minutama,

nato pa odprla medaljon, ki ji je na zlati verižici visel za vratom, se zazrla vanj in globoko vzdihnila. Nazadnje je urno krenila v spalnico, vzela iz omare oljnat sliki v okviru, jo odnesla v salon, jo postavila na stol, se za nekaj korakov oddalnila in se koprneče zastremela vanjo. Velike temne oči, drugače tako trde in oblastne, ji je zalivala čudna mehkoča, in ustnice so ji lahno podrhtevale.

»Ogden!« je zamrmrala. »Mili moj Oggie!« Slika, ki ji je izkazovala gospa Fordova toliko ljubezni, je bila portret, portret, ki v kakem drugem gledalcu že zaradi slabe, diletantske slikarje najbrže ne bi bil zbudil enakih čuvstev. Predstavljal je nenavadno zopnega enajstletnega dečka, ki je z napol bedastim, napol nezadovoljnim obrazom bujnih platin: debelega, od sile rejenega paglavca, ki se mu je že na oko poznalo, da je razvajenec roditeljev, mnogo bogatejših, nego je zdravo zanje in zanj.

V tem, ko je gospa Fordova napeto strmela v sliko, ta pa vanjo, je zabrel telefon. Urno je planila k aparatu. Klicala je hotelska pisarna, da bi ji napovedala obisk.

»Halo! Halo! Kdo?« Gospejin glas se je pritajil, kakor da naznanjeno ime ni tisto, ki ga je pričakovala. »A, da, da,« poprosite lorda Mountrija, naj pride gor.«

Spet se je obrnila k sliki. Nestrpni izraz, ki je bil izginil, ko je začela telefonski zvonec, se ji je vrnil na obličje; ob gostovem vstopu pa se je siloma obrzdale.

Lord Mountry je bil mlad mož brizu osemindvajsetih let, čoket in slovesen, s plavinimi lasmi, rožnati lici in skrbno pristrizanimi brki. Videti je bilo, kakor da bi se bil ob pogledu na sliko, ki mu je takoj ob prihodu sprejo zastremela naproti, prestrašeno zdrznil; vsekako je neutegoma obrnil oči drugam.

»V redu, gospa Fordova,« so bile njegove prve besede. Očitno je bil izmed ljudi, ki ne zapravljajo časa z dolgimi uvodi. »Našel sem ga.«

»Našli ste ga!« je vzkliknila s presenečenim glasom.

»I kakopak, Stanborougha, saj veste.«

»A! Mislija sem... da govorite o nekom drugem. Kaj ne bi hoteli sesti?«

Lord Mountry je sedel.

»Slikarja, veste,« je nadaljeval. »Se še spominjate? Pred večeršnjim pri lunchu ste izrazili željo, da bi dali naslikati portret svojega dečka, ker imate samo eno sliko in še to izza časa, ko mu je bilo enajst let...«

»Vidite, lord Mountry, to je Ogden. Sama sem naslikala ta portret.«

Njegovo lordstvo je bilo nalašč sedlo tako, da je kazalo hrbet, in na obrazu se mu je zrcalilo duhovno stanje človeka, ki ga je groza pogledati strašni pošasti iz oči v oči. Zdal se je posililo in okrenilo glavo.

»O, saj!« je dejal. In čez trenutek je pripomnil: »Zal dečko, kaj?«

»Jelite?«

Njegovo lordstvo je spet obrnilo glavo v prejšnjo lego.

»Kakor veste, gospa,« je rekel nato, »tega Stanborougha sem vam priporočil. Dobra prijatelja sva in veselilo bi me, če bi mi mogel seči pod pazduho. Pravijo, da je slikar prvega reda; a jaz nisem Bog si ga vidi kak sodnik v teh rečeh. Če se spominjate, ste mi rekli, naj ga danes pripeljem, ker bi radi govorili z njim. Prišel je in čaka spodaj v dvorani.«

»Oh, da, da! Seveda, nisem pozabila. Najlepša vam hvala, lord Mountry.«

»Veste nekaj sijajnega mi je prišlo na misel, ako namreč niste opustili namere zastran potovanja z mojo jahto, ker se morda bojite, da ne bi bilo predolgočasno. Vas je še volja, da se pridružite?«

Gospa Fordova se je naglo ozrla na nihalno uro.

»Seveda, še vedno imam ta namen.«

»Nu, zakaj ne bi potem ujeti dvehi muh na en mah? Reči hočem, da bi se dala vožnja prekrasno združiti s slikanjem portreta. Vi bi vzele s seboj svojega dečka, ki bi mu bil tak izlet gotovo všeč, jaz pa Stanborougha. Kaj menite?«

Ta ponudba ni izvirala iz nenadnega vzklica pri srčnosti. Narobe, lord Mountry je bil vso stvar dobro premislil in prišel do zaključka, da je to najboljše načrt, čeprav se mu ne manjka senčnih strani. Zavedal se je namreč, da navzočnost takega dečka ni neogibno potrebna za uspeh vožnje z jahto, in pogled na Ogdenovo sliko ga je bil do dobrega prečkal o tehtnosti njegovih pomislekov; po drugi strani pa je nujno želel, da bi se Stanborough udeležil vožnje.